

PSIKOLOGIA

Sergio MORO DUARTE

Eduki eta Hizkuntza Gehigarrien
ikaskuntza integratua ikastetxe
eleanitzetan

TFG/*GBL* 2013

upna
Universidad
Pública de Navarra
Nafarroako
Unibertsitate Publikoa

Facultad de Ciencias Humanas y Sociales
Giza eta Gizarte Zientzien Fakultatea

Grado en Maestro de Educación Primaria
/
LehenHezkuntzakolrakasleenGradua

Lehen Hezkuntzako Irakasleen Gradua
Grado en Maestro en Educación Primaria

Gradu Bukaerako Lana
Trabajo Fin de Grado

Eduki eta Hizkuntza Gehigarrien Ikaskuntza
Integratua ikastetxe eleanitzetan

Sergio MORO DUARTE

GIZA ETA GIZARTE ZIENTZIEN FAKULTATEA
FACULTAD DE CIENCIAS HUMANAS Y SOCIALES

NAFARROAKO UNIBERTSITATE PUBLIKOA
UNIVERSIDAD PÚBLICA DE NAVARRA

Ikaslea / Estudiante

Sergio MORO DUARTE

Izenburua / Título

Eduki eta Hizkuntza Gehigarrien Ikaskuntza Integratua ikastetxe eleanitzetan

Gradu / Grado

Lehen Hezkuntzako Irakasleen Gradua / Grado en Maestro en Educación Primaria

Ikastegia / Centro

Giza eta Gizarte Zientzien Fakultatea / Facultad de Ciencias Humanas y Sociales
Nafarroako Unibertsitate Publikoa / Universidad Pública de Navarra

Zuzendaria/ Director-a

Pablo SOTÉS RUIZ

Saila / Departamento

Psikologia/Psicología

Ikasturte akademikoa / Curso académico

2012/2013

Seihilekoa / Semestre

Udaberrikoa / Primavera

Hitzaurrea

2007ko urriaren 29ko 1393/2007 Errege Dekretua, 2010eko 861/2010 Errege Dekretuak aldatuak, Gradu ikasketa ofizialei buruzko bere III. kapituluan hau ezartzen du: “ikasketa horien bukaeran, ikasleek Gradu Amaierako Lan bat egin eta defendatu behar dute [...] Gradu Amaierako Lanak 6 eta 30 kreditu artean edukiko ditu, ikasketa planaren amaieran egin behar da, eta tituluarekin lotutako gaitasunak eskuratu eta ebaluatu behar ditu”.

Nafarroako Unibertsitate Publikoaren Haur Hezkuntzako Irakaslearen Graduak, ANECAk egiaztatutako tituluaren txostenaren arabera, 12 ECTSko edukia dauka. Abenduaren 27ko ECI/3857/2007 Aginduak, Haur Hezkuntzako irakasle lanetan aritzeko gaitzen duten unibertsitateko titulu ofizialak egiaztatzeko baldintzak ezartzen dituenak arautzen du titulu hau; era subsidiarioan, Unibertsitatearen Gobernu Kontseiluak, 2013ko martxoaren 12ko bileran onetsitako Gradu Amaierako Lanen arautegia aplikatzen da.

ECI/3857/2007 Aginduaren arabera, Haur Hezkuntzako Irakaslearen ikasketa-plan guztiak hiru modulutan egituratzen dira: lehena, oinarrizko prestakuntzaz arduratzen da, eduki sozio-psiko-pedagogikoak garatzeko; bigarrena, didaktikoa eta diziplinakoa da, eta diziplinen didaktika biltzen du; azkenik, Practicum daukagu, zeinean graduko ikasleek eskola praktiketan lortu behar dituzten gaitasunak deskribatzen baitira. Azken modulu honetan dago Gradu Amaierako Lana, irakaskuntza guztien bidez lortutako gaitasun guztiak islatu behar dituen. Azkenik, ECI/3857/2007 Aginduak ez duenez zehazten gradua lortzeko beharrezkoak diren 240 ECTSak nola banatu behar diren, unibertsitateek ahalmena daukate kreditu kopuru bat zehazteko, aukerako irakasgaiak ezarriz, gehienetan.

Beraz, ECI/3857/2007 Agindua betez, beharrezkoa da ikasleak, Gradu Amaierako Lanean, erakus dezan gaitasunak dituela hiru moduluetan, hots, oinarrizko prestakuntzan, didaktikan eta diziplinan, eta Practicumean, horiek eskatzen baitira Haur Hezkuntzako Irakasle aritzeko gaitzen duten unibertsitateko titulu ofizial guztietan.

Lan honetan, oinarrizko prestakuntzako modulua/ak bidea eman digu ikastetxe eta hezkuntza erakunde desberdinen funtzionamendu eta lankidetzaz ulertu ahal izateko. Gainera, irakasleek gizartean betetzen duten paperaren garrantziaz ohartarazi gaitu. Irakasleen papera momentuoro aberasten eta berriztatzen joatea da gizartearen beharrei eta ikasleen ikaskuntzari modu egoki eta eraginkorrean erantzuteko.

Didaktika eta diziplinako modulua/ak curriculuma aztertzen eta unitate didaktiko eta ekintza desberdinak diseinatzen lagundu gaitu. Edukiak botatzea erraza da, bermatu behar dena ikasleek hauek barneratu dituztela eta beraien eguneroko bizitzan arazoei aurre egin eta ezagutza berriak erabiltzeko gai direla da. Hau lortzeko berebiziko garrantzia dauka nola irakasten den.

Halaber, Practicum modulua/ak eskolen funtzionamendua gertutik ezagutzea ahalbidetu digu ikasleei, nolakoa den ikastetxeen egunerokotasuna. Gainera gure curriculum ezkutua aberasteko baliogarria izan da.

Beste alde batetik, ECI/3857/2007 Aginduak ezartzen du, Gradua amaitzerako, ikasleek gaztelaniazko C1 maila eskuratuta behar dutela. Horregatik, hizkuntza gaitasun hau erakusteko, hizkuntza honetan idatziko da “Unidad didáctica” atala, baita hurrengo atalean aipatzen den laburpen derrigorrezkoa ere.

Laburpena

Gratu Amaierako Lan honetan, Nafarroako Foru Komunitatean, curriculumeko edukietatik abiatuta, irakasgai bat edo gehiagoren edukiak hizkuntza gehigarri batean irakastearen sustapena aldarrikatzen da. Honetarako, lana bi ataletan zatitzen da: atal teorikoa eta atal praktikoa.

Atal teorikoan Eduki eta Hizkuntza Gehigarrien Ikaskuntza Integratuaren metodologiari gerturatze bat egiten zaio eta gaur egungo hezkuntza sistemarako eta irakasle lanbiderako zergatik den garrantzitsua azaltzen da. Jarraian, testuinguru desberdinen arabera, Eduki eta Hizkuntza Gehigarrien Ikaskuntza Integratuaren ereduak azaltzen dira. Ondoren, Hizkuntzen Triptikoa azaltzen da, edukia hizkuntzen ikaskuntza eta erabilerarekin modu kognitiboan integratu behar dela kontutan hartzeko eraikia izan dena. Bukatzeko, Unitate Didaktikoen prestakuntzarako kontutan hartu beharreko 4C markoaren elementuak azaltzen dira.

Atal praktikoa dagokionez, marko teorikoan kontutan hartzen den eta metodologia honetan oinarritzen den, Ingurune irakasgaiko gai baten Unitate Didaktikoa zehazten da.

Hitz gakoak: EHGII; Hizkuntza gehigarria; Komunikazio hizkuntza; Hizkuntzen Triptikoa, 4C markoa.

Resumen

En este Trabajo de Final de Grado, se promueve la enseñanza de los contenidos del curriculum de una o más asignaturas en un idioma adicional, en la Comunidad Foral de Navarra. El trabajo se divide en dos apartados: el apartado teórico y el apartado práctico.

En el apartado teórico, se hace un acercamiento a la metodología en la que se basa el Aprendizaje Integrado de Contenidos y Lenguas Extranjeras, explicando su importancia en el sistema educativo de hoy día y en la docencia. A continuación, se explican los diferentes modelos de esta metodología según el contexto. Después, se explica el Tríptico de Idiomas, que se diseñó para tener en cuenta que el contenido debe integrarse de un modo cognitivo con el

uso y aprendizaje del idioma. Para finalizar, se explica el marco de las 4 C, el cual es importante para el desarrollo del diseño de una Unidad Didáctica AICLE.

En el apartado práctico, se expone una Unidad Didáctica sobre un tema de Conocimiento del Medio, el cual se basa en el marco teórico anteriormente expuesto.

Palabras clave: AICLE; Idioma adicional; Idioma vehicular; Tríptico de Idiomas; Marco de las 4C.

Abstract

This dissertation promotes teaching one or more subjects in additional language, in Navarra. The dissertation consists of two parts: the theoretical part and the practical part.

In the theoretical section there is an approach of Content and Language Integrated Learning, explaining its importance in the Educational System and teaching. Next, there is an explanation about the different models of CLIL depending the context. After that, there is an explanation of The Language Triptych, which was designed to take into account that the content must be integrated in a cognitive way with the use and learning of language. To finish with the theoretical part, there is an explanation of the 4C framework, which is very important to design CLIL teaching units.

In the practical section, there is an example of CLIL teaching unit which is about one term of Natural Science.

Keywords: CLIL; Additional language; Vehicular language; The Language Triptych; The 4C framework.

Aurkibidea

Sarrera	1
1. Eduki eta Hizkuntza Gehigarrien Ikaskuntza Integratuari gerturatzan	3
1.1. Zer da Eduki eta Hizkuntza Gehigarriaren Ikaskuntza Integratua?	3
1.1.1. EHGIIren definizioa	4
1.2. Zergatik da EHGII gaur egungo hezkuntzarako garrantzitsua?	5
1.3. Zergatik da EHGII irakaskuntza lanbidean garrantzitsua?	6
2. Curriculumaren aldaketak EHGIIn	9
2.1. Faktore eragileak	10
2.2. Eskala	11
2.2.1. Komunikazio hizkuntzaren bitarteko jarraibide estentsiboa	11
2.2.2. Komunikazio hizkuntzaren bitarteko instrukzio partziala	12
2.3. Lehen hezkuntzako eredu curricularra	13
2.4. Lehen hezkuntzako ereduak	15
2.4.1. A1 eredu: Norbanako konfiantzaren eraikitzea eta kontzeptu gakoien sarrera	16
2.4.2. A2 eredu: Kontzeptu gakoien eta ikaslearen autonomiaren garapena	18
2.4.3. A3 eredu: EHGII hizkuntzan irakatsiko den irakasgaiaren prestakuntza	18
3. EHGII kontzeptu teoriko gisa	19
3.1. Edukien ikaskuntza eta hizkuntzaren ikaskuntza lotuz	20
3.1.1. Edukien ikaskuntza	20
3.1.2. Edukien ikaskuntza: Sinergiak, aldazio eta giza interakzioa	21
3.1.3. Edukien ikaskuntza: konpromiso kognitiboa, arazoaren ebazpena eta goi mailako pentsaera	22
3.1.4. Zehaztutako curriculum: prozesuak eta dimentsioak	23
3.2. Ikuspegi alternatibo bat hizkuntza erabiliz ikasteko	26
3.2.1. Ikaskuntzaren hizkuntza	29
3.2.2. Hizkuntza ikaskuntzarako	30
3.2.3. Hizkuntza ikaskuntzaren bitartez	31
3.3. Kontzientzia kulturaletik kultura arteko ulermenera	31
3.4. Mapen integrazioa: 4C Markoa	33
4. Unitate baten plangintza	35
4.1. 4c markoa	35
4.1.1. Edukia- Contenido	36
4.1.2. Komunikazioa- Comunicación	36
4.1.3. Kognizioa- Cognición	37
4.1.4. Kultura- Cultura	37
4.2. Unitate bat prestatzeko lau pausuak	40
4.2.1. Lehenengo pausua: edukia kontutan hartzea	40
4.2.2. Bigarren pausua: Edukia eta kognizioa lotzea	40
4.2.3. Hirugarren pausua: Komunikazioa – Hizkuntzen	41

erabilera eta ikaskuntzaren definizioa	
4.2.3.1. Ikaskuntzaren hizkuntza (Language of learning)	43
4.2.3.2. Hizkuntza ikaskuntzarako (Language for learning)	43
4.2.3.3. Hizkuntza ikaskuntzaren bitartez (Language through learning)	44
4.2.4. Laugarren pausua: Aukera kulturalak eta kontzientzia garatzea	44
4.3. Unitatearen prestakuntza	45
5. UNIDAD DIDÁCTICA	47
5.1. Descripción general de la planificación didáctica	47
5.1.1. Competencias básicas	48
5.1.2. Objetivos	48
5.1.2.1. Objetivos de etapa – LOE	48
5.1.2.2. Objetivos Generales del Área/ materia para primaria - Real Decreto	49
5.1.2.3. Objetivos didácticos diseñados	49
5.1.2.3.1. Objetivos conceptuales	49
5.1.2.3.2. Objetivos procedimentales	49
5.1.2.3.3. Objetivos actitudinales	49
5.1.3. Contenidos	49
5.1.3.1. Contenidos conceptuales	49
5.1.3.2. Contenidos procedimentales	50
5.1.3.3. Contenidos actitudinales	50
5.1.4. Estrategias metodológicas	50
5.1.5. Criterios de evaluación	51
5.2. Planificación general de las sesiones	52
5.3. Planificación de cada una de las sesiones	53
5.3.1. SESIÓN 1: INTRODUCCIÓN DE LA UNIDAD	53
5.3.1.1. Descripción de la actividad	53
5.3.1.2. Organización pedagógica	54
5.3.1.3. Descripción de la secuencia formativa planteada	55
5.3.2. SESIÓN 2: THE PLANT'S FOOD	55
5.3.2.1. Descripción de la actividad	55
5.3.2.2. Organización pedagógica	56
5.3.2.3. Descripción de la secuencia formativa planteada	56
5.3.3. SESIÓN 3: REPRODUCTION OF PLANTS	57
5.3.3.1. Descripción de la actividad	57
5.3.3.2. Organización pedagógica	58
5.3.3.3. Descripción de la secuencia formativa planteada	58
5.3.4. SESIÓN 4: I VALUE MY WORLD	59
5.3.4.1. Descripción de la actividad	59
5.3.4.2. Organización pedagógica	59
5.3.4.3. Descripción de la secuencia formativa planteada	60
5.3.5. SESIÓN 5: REPASO DE LA UNIDAD	60
5.3.5.1. Descripción de la actividad	60
5.3.5.2. Organización pedagógica	61
5.3.5.3. Descripción de la secuencia formativa planteada	62
5.3.6. SESIÓN 6: EXAMEN FINAL ESCRITO	62

5.3.6.1. Descripción de la actividad	62
5.3.6.2. Organización pedagógica	63
5.3.6.3. Descripción de la secuencia formativa planteada	63
5.3.7. SESIÓN 7: EXCURSIÓN	63
5.3.7.1. Descripción de la actividad	63
5.3.7.2. Organización pedagógica	64
5.3.7.3. Descripción de la secuencia formativa planteada	64
Ondorioak eta hausnarketa irekiak	
Erreferentziak	
Eranskinak	

SARRERA

Urteetan zehar burutu diren ikerketa asko eta zehatzei esker, hizkuntzak nola ikasten diren inguruan asko dakigu. Haurrak garenean, familia testuinguruan erabiltzen diren hizkuntzak modu azkar batean ikasten ditugu, ia ohartu eta esfortzurik egin gabe. Ez dizkigute “irakasten”, “eskuratzen” ditugu. Haurrak oso trebeak dira hizkuntzak “eskuratzen”, ama hizkuntzak eskuratzen, alajaina. Hori dela eta, beharbada, jende askok pentsatzen du zenbat eta lehenago hizkuntza bat ikasten hasi, hobe.

Gazte eta helduek beste hizkuntzak eskola edota akademietan “ikastera” ohituta daude, baina ez dituzte modu natural batean “eskuratzen” ama hizkuntza ikasi zuten moduan. Hizkuntzak modu eraginkor batean ikasten dira egoera errealetan erabili ahal ditugunean.

Nahiz eta desberdintasunak egon nola ematen den garunaren garapena haurra hazi eta heldua bihurtzen den bitartean, hizkuntza berriak ikasteko gaitasunaren gakoa, hauek ikasteko ditugun aukeretan datza.

Haurrak hizkuntzak ikasteko oso trebeak izatearen arrazoietakoa bat, hizkuntza ikasten den etxeko testuinguruaren “naturaltasuna” da. Hizkuntzak ikasteko klaseak, ordea, zeinetan ikasleek egiturak eta soinuak praktikatu, eta arau gramatikalak aplikatu behar dituzten, ez dira batere espontaneoak eta ez dute testuinguru naturala eskaintzen.

Askok uste dute hizkuntza klaseak ikasleen oinarriak ezartzeko balio behar dutela, baina klase gutxietan edukitzen da beharrezko denbora etapa hori gainditu eta hurrengora pasatzeko, zeinetan ikasleek hizkuntza bat osatzen duten osagai eta atal desberdinak ezagutzeaz gain, hauek elkartzeko gai izan behar diren, hauekin mezu erreal eta baliogarriak osatzea.

Eduki eta Hizkuntza Gehigarrien Ikaskuntza Integratuak (EHGII hemendik aurrera) hizkuntzen garapenerako testuinguru natural bat eskaini diezaieke ikasleei, hauen aurrezagutzetan oinarrituz sortzen dena. Erabilera espontaneo eta natural baten aurrean, ikasleak motibatuago sentitzen dira hizkuntza desberdinen ikaskuntzarako. EHGIIak eskaintzen duen naturaltasuna, faktore

gako bat da, alde batetik, ikasgaien edukiak barneratzeko, eta bestetik, ikasgai hauetan irakasten den hizkuntzaren ikaskuntza emateko.

Zoritxarrez, ikasleen gehiengoa bere ikasketak bukatzerakoan, ez dira gai urteetan zehar ikasten egon diren hizkuntzak egoki erabiltzeko.

Gramatika praktikatu, hiztegia ikasi, bakarrizketak eta elkarrizketak entseatu eta idazlanak idatzi dituzten hizkuntza klaseak jaso dituzten ikasle askorentzako, klase hauek errazak, atseginak baita erabilgarriak suertatu izan zaie. Beste askorentzako, ordea, ez da horrela izan. Gutxiengo batek eskuratzen du ikastetxeko hizkuntza klaseetan oinarri erabilgarri bat ikasitako hizkuntza egoki erabiltzeko. Gutxiengo batek bakarrik ikasitako hizkuntzarekin komunikatzeko gai da.

Gehiengoarentzat, ordea, hizkuntza klaseetan eskeinitako denbora eta ahaleginak lortu izandako emaitz praktikoko eskaxetan oinarrituz, etsigarriak izan dira. Pertsona hauek, ikasketak bukatzerakoan, ez dira gai ikasitako hizkuntzak modu aktibo eta eraginkor batean erabiltzeko. Ez dira gai egunerokotasunean ematen diren egoeratan komunikatzeko.

EHGIIak hizkuntzen praktika errazten du eta beste hizkuntzen erabilerarako jarrera onuragarriak sortzea lortzen du. Zenbat eta lehenago hasi komunikatzen eta hizkuntza erabiltzen beste eduki curricular batzuk ikasteko, orduan eta lehenago antzemango dira helburu bikoitz hauen lorpena txalogarria dela.

Lan honen helburua, EHGII eskola eleanitzetan ezartzearen sustatzea da, adibidez, Nafarroan. Honekin, Atzerriko Hizkuntzaren (Ingelesaren) ikaskuntza egoki eta erabilgarri bat bermatzea nahi da. Horretarako, hurrengo orrialdeetan EHGIIaren marko teorikoa finkatuko da, non metodologiaren nondik norakoak eta Unitate Didaktikoak finkatzeko kontutan hartu beharrekoak azaltzen diren. Bukatzeko, azaldutako marko teorikoan oinarrituz, EHGIIaren Unitate Didaktiko baten eredua zehazten da.

1. EDUKI ETA HIZKUNTZA GEHIGARRIEN IKASKUNTZA INTEGRATUARI GERTURATZEN

1.1 Zer da Eduki eta Hizkuntza Gehigarrien Ikaskuntza Integratua?

Eduki eta Hizkuntza Gehigarrien Ikaskuntza Integratua (hemendik aurrera, EHGII), hezkuntza ikuspegi bat da. Bertan irakasgai bat edo gehiago *hizkuntza gehigarri* batean irakasten dira. Normalean, ikaslearen atzerriko hizkuntzan irakasten da, baina bigarren hizkuntza edota komunitate baten hizkuntzan ere eman daiteke. Horrela, irakasgaiaren edukien ikaskuntza eta *hizkuntza gehigarria* barneratzen dira. Hau dela eta, irakaskuntza-ikaskuntza prozesuan, bai irakasgaiaren edukiei bai hizkuntzari ematen zaie garrantzia. Bata bestearekin eskutik helduta doaz, nahiz eta momentu jakin batean bata edo bestea indar gehiago hartu.

EHGII ez da hizkuntzak irakasteko modu berri bat, ezta irakasgaien hezkuntza modu berri bat ere, baizik eta bi hauen arteko elkarketa berritzailea. EHGII hezkuntza praktiken aldaketa batekin estuki erlazionatuta dago. Praktika hauetako batzuk, hala nola, hezkuntza elebiduna eta murgilketa, herrialde eta testuinguru zehatzetan azken hamarkadetako eskola askotako funtzionamenduan egon dira.

Beste eredu batzuk ordea, esaterako Ingelera Hizkuntza Gehigarri bezala (IHG), oinarrizko teoria eta praktika batzuk partekatu dezakete baina ez dira EHGIIren sinonimoa. Izan ere funtsezko desberdintasun batzuk daude:

EHGII edukietatik abiatzen da. Horrela hizkuntza ikaskuntzaren esperientziara zabaltzen da. Honek gainontzeko beste hezkuntza ikuspegietatik ezberdintzen duen ezaugarria da. Nahiz eta EHGII malgua izan eta testuinguru desberdinetara egokitu daiteken, ikuspegia justifikagarria eta jasagarria izan behar du, eta bere oinarri teorikoa praktikan zorrotza eta gardena.

Gainera EHGII terminoa inklusiboa da. Izan ere, bere printzipioak ezarri dituzten testuinguru ezberdinetako ikastetxeek praktika onen oinarrian kokatzen dute EAHII. Izaera ezberdineko ikasleekin era askotara aplikatu daitekeen eredu hartzen du bere baitan. EHGIIIn praktika onak garatzeko, ikaslearentzat hezkuntza esperientzia integrala suposatuko duten metodoak erabili behar dira.

EHGIIren hezkuntza arrakasta, edukietan eta ikasgeletan hizkuntzen ikaskuntzarekin lortu diren emaitzetan datza. Egun, hezkuntzako diziplina arteko ikerketa azaleratzen ari dela, EHGIIk, ideiak osatzen dituen ikaskuntza bideak eskaintzen ditu. Honengatik, EAHII bultzada hartzen eta herrialde guztietatik hezkuntza ikuspegi bat bezala hedatzen ari da.

1.1.1. EHGIIren definizioa

Eduki eta Hizkuntza Gehigarrien Ikaskuntza Integratua terminoa (erdaraz, *Aprendizaje Integrado de Contenidos y Lenguas Extranjeras*, AICLE; eta ingeleraz, *Content and Language Integrated Learning*, CLIL) 1994. urtean hartu zen (Marsh, Maljers eta Hartiala, 2001) Europar testuinguruan praktika onak deskribatu eta diseinatzeko.

Eskola askok munduko testuinguru desberdinetan ikaskuntza aberasteko haien modu propioak bilatzen egon dira, batzuetan urte askotan zehar. Hau dela eta EHGII bilatu zen eta ikaskuntza eta irakaskuntza prozesuak *hizkuntza gehigarri* batean eskaintzen zituzten testuinguru ezberdineko ikastetxe batzuetan ezarri zen.

Esan bezala, EHGII hezkuntza ikuspegi bat da eta hizkuntza laguntza metodologiko batzuk erabiltzen ditu. Metodologia hauek bi helburu lortzeko zuzenduak daude: alde batetik hizkuntza eta beste alde batetik gai bateko edukiak.

“Helburu bikoitz hau lortzeko, irakaskuntza metodo berezi baten garapena behar da, non hizkuntza ez den irakasgaia, atzerriko hizkuntzarekin eta atzerriko hizkuntzaren bitartez irakasten den” (Eurydice, 2006:8).

Eredu berri honek, ikasgela batean hizkuntzen ikaskuntza lortzeko oso zaila izan daitekeen hezkuntza esperientzia berri bati ateak irekitzen dizkio. EHGII ez da hizkuntzen ikaskuntza, ezta gizabanakoaren ikaskuntza ere, baizik eta bion arteko nahastea eta konbergentzia prozesuekin erlazionatuta dagoen ikuspegia. Konbergentziak alde aurretik zatituak izan daitezkeen elementuen

fusioa inplikatzen du, curriculumaren materiak esaterako. Hemen, EHGIIak bide berriak irekitzen ditu.

1.2. Zergatik da EHGII gaur egungo hezkuntzarako garrantzitsua?

Gaur egungo hezkuntza sistemetan erronka handia dago mundu mailan gertatzen ari diren aldaketetara, teknologia konbergenteetara eta murgilduta gauden ezagutza arora egokitze gaitasunen artean. Hauek hezkuntza beraren barruan hizkuntza ezberdinen ikaskuntza eta irakaskuntzarako erronkak bilakatzen dira.

Guzti hau mundu mailan Ingelesaren ikaskuntzarako gertatzen ari da, baita eskualde eta gutxiengo hizkuntzen ikaskuntzarako ere, munduko toki desberdinetan. Aurretik aipatu dudan moduan, EHGII ez da bakarrik Ingelesa munduko hizkuntza bezala sustatzeko. Baina aipatu behar da hizkuntza hau beste nazioen ohitura sozio-ekonomiko, politiko eta kulturaletan txertatuta dagoela.

Adibidez, munduko toki batzuetan, esaterako Australian, LOTE (Languages Other Than English/ Ingelesaz Aparteko Beste Hizkuntzak) sustatzen dute. EHGIIk Asiako, Europako, edota belaunaldiz belaunaldi pasatu diren hizkuntzak hartzen ditu bere baitan.

Mugakide diren eremuetan, esaterako Frantzia eta Estatu Espainolean, EHGII bi hizkuntzen elkartrukean oinarritu lirateke. Hau oso ideia eraginkorra den arren, aurrera eraman daitekeen arren eta edozein hizkuntzarekin ezarri daitekeen arren, EHGIIak gehienetan ingelera eskaintzen jarraituko du ingelerari mundu mailan eman zaion garrantzia dela eta.

Teknologia berriek eta bizimodu aldaketek egungo belaunaldien pentsatzeko moduan eragina izan dute. Belaunaldi hauek gero eta lehenago hasten dira teknologia berriak erabiltzen, adibidez ordenagailu, internet, mugikorak, etab. Honen ondorioz, ikasleek erantzuten duen irakasle baten beharra izaten dute. Aldiz, belaunaldi helduentzat teknologia hauetara egokitzea zailago suertatu daiteke, pentsaera desberdinekin hezituak izan direlako.

Hau dela eta, gaur egungo hezkuntza sistema “ikasi erabiltzen duzun moduan eta erabili ikasten duzun moduan” irakasten saiatzen da eta ez “ikasi orain gero

erabiltzeko". Hala ere, hezkuntzaren zati handi bat oraindik ere bigarren esapidean blokeatuta dago. Honek ez du esan nahi zenbait kasutan erabilgarria ez denik. Baina hezkuntza praktikak partaideen (ikasle, irakasle eta komunitate) eskakizun kulturaletara egokitzearen beharra du beti. Integrazioa kontzeptu gako batean bihurtu da aro modernoan, helburuaren berehalakotasunarekin batera. Biek, EHGII hezkuntza ikuspegiaren barne daude eta gero eta gehiago diren gazteen esperientzia islatzen dute.

Aldaketa sozio-ekonomiko eta kulturala aurretik gertatzen zena baino azkarrago doa. Izan ere, aurretik aipatu den bezala, besteak beste teknologia berriek eragin handia dute. Hau dela eta, hezkuntza sistemek iraganen egiten zutena baino azkarrago egokitu behar dira. Hezkuntza sistema pixkanaka-pixkanaka egokitu behar da.

Aditu batzuen ustez, ikasgelen hezkuntza praktiken aldaketa lortzeko 15-20 urte igaro beharko lirateke. Hau aldaketa teknologikoen testuinguruan eta ondorengo bizitzan kokatzen badugu, etengabeko aldaketan dagoen munduan oso denbora epe luzea dela ikusten dugu. 40 urte igaro ziren irratia 50 milioi entzule izatera arte, 20 urte igaro ziren fax-a 10 milioi pertsonen edukitzera arte, 10 urte baino gutxiago mugikorra 10 milioi pertsonen edukitzera arte eta gutxi gora behera 5 urte interneta 10 milioi pertsonen edukitzera arte.

Teknologia berrien azkartzeak pertsona askoren bizimoduan eta hauen xedetan eragin handia ekartzen ari da. Globalizazioa ez da intzidentala gure gaur egungo bizitzarekiko, gure bizitzako aldaketa bat da. Hau dela eta, hezkuntzan hizkuntzen ikaskuntza eta ikaskuntza azkartzeko metodoak beharrezkoak dira komunitate askotan.

1.3. Zergatik da EHGII irakaskuntza lanbidean garrantzitsua?

Aurretik aipatu dugun bezala, EHGIIak eskaintzen dituen abantailen artean, ikasleek irakasgai berezietako terminologiara iristeko gaitasuna ematea edota etorkizuneko ikasketa edo lan bizitzarako prestatzea dira. Baina hori alde

batera utzita, hurrengo lerroek ikaslearen garapen kognitiboan zentratuak egongo dira.

Hizkuntza desberdinetan pentsatzeko gaitasuna edukien ikaskuntzan eragin positiboa izan dezake, gutxi bada ere. Hau lortzeko, tutoreak gai zehatzen metodoak egokitu beharko ditu hizkuntza gehigarria hobeto lantzeko, modu erosoagoan. Honek ez du esan nahi irakaslea hizkuntza irakaslearen papera hartu behar duenik. Modu honetan, tutoreak ikasleentzat eta irakasleentzat onuragarriak eta eraginkorrak diren metodologiaren erabilera alternatiboak irekiko dizkie.

Ikuspegi honetatik, EHGII ez du bakarrik konpetentzia linguistikoa sustatzen, malgutasun kognitiboa estimulatzen ere balio du. Pentsaera horizonte desberdinek eta EHGIIren metodoak sustatzen duten hezkuntza praktika konstruktibista eraginkorrak, kontzeptualizazioan ere eragina izan dezake (hau da, gure pentsatzeko moduan). Horrela, edukien ulermena aberasten da eta mapa kontzeptualen baliabideak zabaltzen dira. Hau, kontzeptu desberdinen asoziazio hobeko bat baimentzen du eta orokorrean, ikaslea ikaskuntza maila sofistikatu batera aurreratzen laguntzen du.

Motibazioa ere arazo bat da. Ikasle bat hizkuntza gehigarri baten bitartez ikaskuntzan nahita parte hartzen badu, orokorrean irakasgaiarekiko motibazioa hobetu daiteke. Arrazoi ugari daude zeinengatik hau testuinguru zehatz batean gerta daitekeen, baina argi dagoena da onurak dituela, bai kognitiboak bai motibaziokoak. Hauek edukien ikaskuntzan lagundu dezakete baina baita tutorearen posizioan eta parte hartzean ere.

Ikaskuntza arrakastaren gako bezala benetakotasuna eta prebalentziaren garrantzia nabarmendu dut. Hizkuntza irakasleentzat, ikasgelan benetakotasun maila egokiak lortzea erronka bat da. Adibidez, nahiz eta "benetako" idazkiak erabili, eta irakasgaia garrantzi handikoa izan ikaslearen bizirako, ikasgaiaren idazki hauen arrazoi gain hartzailea hizkuntzen ikaskuntza da. Azken hau ikaslearen egokitasun gramatikala ebaluatzen duten frogen bitartez neurtzen denean, irakasgaiaren benetako helburua hizkuntza bera izango da. Ikaskuntza mota hau EHGII moduekin batera ematen bada, ikaslea bi esperientzia elkarren

arteko osagarri hartzen ditu: bata hizkuntzen ikaskuntza, eta bestea, hizkuntzaren eskuraketa.

Gaur egun, hobeto ulertzen da hizkuntzen “eskuraketa” eta “ikaskuntza” kontzeptuen artean dagoen desberdintasuna. Haurren hizkuntzen ikaskuntza goiztiarraren aldeko iritziak, hurrek testuinguru normal batean beste hizkuntza bat ikastera ongi egokitzen direla dio. Modu honetan beste ikaskuntza batzuk integratzen dituztelako. Gure hezkuntza sisteman, hurrei eta helduei, testuliburu baten bitartez irakasten zaie hizkuntza (nahiz eta teknologi digitala gero eta erabiliagoa da hau osatzeko). Askotan hizkuntza baten ikaskuntzari eskaintzen zaion denbora curriculumeko beste irakasgai batzuen presioa dela eta mugatua dago. Baina hizkuntzen ikaskuntza arrakastatsua gerta dadin, hurrek argibideak jasotzeko aukera duten bitartean, eskuratu nahi den hizkuntzaren ahalik eta egunerokotasuneko benetako esperientziak bizitzen dituztenean lortzen da.

Adibidez, geografiako gai bat komunikazio hizkuntzaren bitartez ikastea modu kognitibo eta bateragarrian, benetakotasun handiko sentsazio alderagarri bat lortzea lagundu dezake. Hizkuntza gehigarri baten edukia egoki ikastearen ideia, guraso eta haurren intuizioaren kontrakoa izan daiteke. Baina ulermen handiago bat suposatuko du hizkuntzaren eskuratze intzidentala ematen bada eta ez hizkuntzaren ikaskuntza intentzionatua.

Hizkuntza saioak funtsezkoak dira ikasleak hizkuntzaren oinarriak (gramatika, hiztegia, eta abar) uler eta eskuratu ditzan. Baina irakasleak gutxitan denbora nahikoa du ikaskuntza prozesuaren funtsezko atal hauetatik baino haratago joateko. Ikasleek denbora behar dute oinarri hauekin gauzak eraikitzeko, teoriarik paper batean idatzia ikusi dutena praktikan jartzeko.

EHGIIak edozein adineko ikasleentzat beste ikaskuntza modu batean oinarritzen den lengoaiaren garapenerako, egoera naturala eskaini ditzake. Hizkuntzaren erabilera natural hau, hizkuntzen ikaskuntzarako ikaslearen motibazioa handitu dezake:

“Hau oinarrizko elementu guztiek duten naturaltasuna da, EHGIIIn ikasitako irakasgai eta hizkuntza guztien arrakasta bermatzen duelarik” (Marsh, 2000:5).

Hizkuntza gehigarriaren ikaskuntza bermatzeko metodologian aro berri bat heldu da, munduko aldaketa handienak zuzenean islatzen dituena. Dagokion hezkuntza filosofiaren funtsezko aldaketan, EHGIIak hizkuntza irakaskuntzaren praktikarako aukera eta mehatxu bat aurkezten du. Murgiltze prozesuan bezala, hizkuntzen irakaskuntza EHGIIaren gehiengo ereduaren funtsezko atala da. Baina guzti hau *hizkuntza gehigarriaren* irakaskuntzarekin koherentea izateko, askotan egokitzapen curricular eta metodologiko baten beharra azaltzen da. Hizkuntzaren azalpen gehigarria, erabilitako metodoak, eta hizkuntzarekiko ikasleek aurkeztutako jarrerek, hizkuntzen ikaskuntza hobetu dezakete. Honek, hizkuntza irakasleek beraien lanbidea birsortzeko aukera eskaintzen du.

Honaino, EHGIIaren sarreran faktore ugari lagundu zutela ikusi dugu. Hizkuntza eta funtsezko edukiak dakarrenez, ez da soilik hizkuntza ikaskuntza modu bat, edukietan oinarritutako hezkuntza ikuspegi batean datza. Hau EHGII azken hamarkadan hezkuntza fenomeno bilakatzearen oinarrizko arrazoia da. Izan ere, behin eta berriz errepikatzen denez, edukiak eta hizkuntzen ikaskuntza osagarri bilakatzen ditu. Gainera, aurreko hau norbanakoaren menpean dagoen zerbait da.

EHGII ez da soilik hizkuntza gehigarri baten hezkuntza, baizik eta elkarlotutako pedagogietan oinarritutako *hizkuntza gehigarri* baten bitartez eta metodologia testuinguratuaren erabileraren bidez ematen den hezkuntza.

2. CURRICULUMAREN ALDAKETAK EHGIIIn

Jada ikusi dugu EAHII nola eta zergatik azaldu den, baita honen ezarpenaren aldeko arrazoi ezberdinak. Testuinguru desberdinetan garatu diren eredu kurrikular ugari daude. Hauek, EHGIIaren helburu nagusienak lortzeko, EHGII ezartzeko eta testuinguruaren aldagaiei erantzuteko erabiliak izan dira.

Aipatzekoa da, EHGII ereduetatik hartu eta garatu beharreko ideiak dauden bitartean, batzuk ez dutela curriculum guztientzako balio. Izan ere, ez dago EHGII eredu bakarra, oso eredu anitza da alde horretatik. EHGIIko eredu asko

daude, eredia ezarri nahi den zergatiaren arabera, edo eredia praktikara eramateko gaitasunaren arabera.

Hala eta guztiz ere, edozein eredu aurrera eraman aurretik, eskolak kontutan hartu beharreko bi gako daude: alde batetik, operaketa faktoreak daude (hala nola, irakaslearen erabilgarritasuna eta ikasleen ebaluaketa); eta bestetik EHGII programaren eskala.

2.1. Faktore eragileak

Hauek dira EHGIIIn aurkitzen ditugun faktore eragileetako batzuk:

- *Irakasleen prestasuna* berebiziko garrantzia dauka. Izan ere eredu baten diseinuaren abiapuntua hori izan ohi da. Irakasleak elkarrekin lan egiten dutenez, planifikazioan eta ereduaren ezarpenean eragina dauka.
- EHGII ereduaren bitartez irakatsi nahi den hizkuntza kontuan hartzen bada, irakasleak eta ikasleak duten hizkuntza maila, irakasleak gelan izango duen rola eta gelako hasierako hitz jariaketa eta hizkuntzarekiko erraztasuna zehaztuko dute.
- Helburuen ezarpenean *denbora* funtsezkoa da. EHGII eredia ikasketa planaren barruan denbora tarte jakin batean programatzerakoan, EHGII eredu bat edo beste ezartzeko aukeraketan eragina du.
- Edukiak eta hizkuntza integratuak dauden moduan, ereduaren barruan hauek nola garatuko eta aurrera eramango diren erabakian eragina dute. Hiru modutan garatu daiteke eredia edukiak eta hizkuntza integratua kontuan hartuta:
 - EHGII ikasturtea hasi aurretiko hizkuntza prestakuntzaren bidez.
 - EHGII ikasturtean hizkuntza integratuen ikaskuntzaren bidez.
 - EHGII ikasturtera aldiberekoa, paraleloa den hizkuntzen ikaskuntzaren bidez ematen da.
- EHGII eredia eskolaz kanpoko edo hezkuntza curriculumaren kanpoko esparruarekin lotzen denez, zereginetan oinarritutako komunikazioa

baimentzen du. Hau dela eta, beste ikastetxeko ikasleekin, eskolaz kanpoko pertsonekin, etab. landu daiteke. Modu honetan, ereduaren benetako inpaktua ikusiko litzateke.

- Azkenik, formakuntzako ebaluazioa eta ebaluazio gehigarrien prozesuei lotutako galderak daude: eduki bakarrean zentratutakoak, edukian eta hizkuntzan edota hizkuntza bakarrean zentratutakoak. Hauek, ereduaren diseinuan eragin zuzena dute. Izan ere, ebaluazioak paper garrantzitsua jokatzeko du hezkuntzako edozein arlotan.

2.2. Eskala

2.2.1. Komunikazio hizkuntzaren bitarteko jarraibide estentsiboa

Puntu hau garatu aurretik, komunikazio hizkuntza terminoa zer den jakitea komenigarria da. Komunikazio hizkuntza, ama hizkuntza ezberdina duten ikasleen artean zehazten den hizkuntza da denok elkarri ulertu ahal izateko. Hizkuntza bakarra izaten da eta denok hizkuntza hori erabili behar dute komunikazioa eman dadin.

Eredu honetan, komunikazio hizkuntzak gaiak sartu, laburbildu eta berrikusteko erabiltzen da. Beraz, ikuspegi hirukoitza dago kasu honetan: edukiak, hizkuntza eta kognizioa.

Hizkuntzen ikaskuntza eta honen ulermena handitzen laguntzen duten metodoak erabiltzen dira edukien irakaskuntzan. Laguntza hau, edukiekin batera, hiztegi eta kontzeptu berriak, erabilera gramatikala, etab. sartzeko erabiltzen da. Honako hau tutoreak berak bakarrik egin dezake hizkuntza irakasle baten laguntzarekin (batez ere egitura linguistiko zehatz batzuk aurretik ikasi direnean). Hizkuntzaren funtsezko edukiak hizkuntza irakasle batek ere irakats ditzake, zeinak edukien ikaskuntzaren ardura hartzen duen.

Komunikazio hizkuntzaren bitarteko jarraibide estentsiboak, curriculumak edukien ikaskuntzara zuzendutako helburuak izatea bezain garrantzitsua, hizkuntza gaitasuna lantzeko helburuak lantzea dela uste du. Kasu batzuetan, ikasketa planaren %50a baino gehiago modu honetan irakatsia izan daiteke.

Eskolaren testuinguruaren arabera, EHGII bitartez irakasten diren edukiak irakasgai multzo batetik atera daitezke. Testuinguruan oinarritutako arrazoiengatik (esate baterako, eskola barruko mugimendu internazionala zeina ikastetxearen lehenengo hizkuntzan zailtasunak edo gaitasun gutxi dituzten ikasleak barneratu ditzakeen), ikasle guztientzako egoera berdintasun bat lortzeko helburuarekin EHGII hizkuntza oso zabalki erabiltzen eta irakasten ohi da.

2.2.2. Komunikazio hizkuntzaren bitarteko instrukzio partziala

Komunikazio hizkuntzaren bitartez instrukzio partziala inplikatzeko duten ereduak, eduki espezifikoa irakasgai bat edo gehiagotik sortzen dira. Hauek mugatutako ezartze aldietan ematen dira eta EHGII bitartez irakasten dira (askotan curriculumaren ehuneko bosta baino gutxiago EHGII bitartez irakatsia izango da).

Kasu honetan, proiektuetan oinarritutako ikuspegia askotan erabilia da malgutasun gehiago ematen dutelako. Orduan, irakasteko ardura, soilik edukiarekin edo hizkuntza irakaslearekin eman daiteke ala biek batera ere. EHGII hizkuntza bitarteko irakaskuntza ereduak luzeak diren bezalaxe, berriro ere eduki, hizkuntza eta kognizioaren ikuspegi hirukoitza dago.

Askotan komunikazio hizkuntzaren bidezko instrukzio partziala elebidun instrukzioekin nahastuta adierazten da. Hau dela eta, hizkuntzen arteko kode aldaketa gertatzen da. Hemen, ikasgaiak EHGII hizkuntza eta lehenengo hizkuntzaren bidez, hizkuntzaren erabilera sistematikoa dakartzate. Adibidez, batzuetan hizkuntza bat gai nagusiak zehazteko eta adierazteko erabili daiteke, eta beste hizkuntza gainontzeko irakaskuntzaren funtzioak betetzeko.

Alternatiba bezala, bi hizkuntza desberdinak jarduera mota espezifikoa desberdinetan erabili daitezke. Kode aldaketa honi ingeleraz “*traslanguaging*” bezala ezagutzen zaio eta ikasgelako martxa elebitasun dinamiko batera eramaten du. Hizkuntzen arteko etengailu sistematikoa, eduki, hizkuntza eta kognizioaren garapen planifikatu batean oinarritzen da.

Euskaraz hizkuntzaz aldatzea deitu ahalko genioke, baina kontzeptua aldaketa horretaz haratago doa oraindik. Arrazoi espezifikoak direla eta, hizkuntza batetik beste hizkuntza baterako aldaketa sistematikoa da. Aldaketa hau oso esanguratsua da adibidez Nafarroako ikastetxeetan. Non batez ere ama hizkuntza erdara duten haurrek baina D ereduan matrikulatuak dauden adin gutxiko ikasleek erdaraz ari diren eta bat-batean euskarazko hitzak sartzen dituzten edo euskaraz ari diren eta bat-batean erdarazko hitzak sartzen dituzten.

Beraz, hizkuntza aldaketa hau gelara eramaterakoan, adibidez, ikasle batzuk lehenengo hizkuntzan dagoen testuliburu bat erabil dezakete konfiantza eta ulermena sustatzeko helburuarekin. Bitartean beste ikasle batzuk arazo baten aurrean irakasleari argibideak eskatu ahal dizkiete. Baina EHGII irakasleak ikasleek egin dizkio ten galderak komunikazio hizkuntzaren bitartez erantzungo ditu, Modu honetan ikasleen hizkuntzaren garapenean lagunduko ditu.

Irakasle batzuen buruhauste bat izan da hizkuntza gehigarri baten bitarteko ikaskuntzak. Izan ere, ikasleek lehenengo hizkuntzaren oinarriko kontzeptuak ez ulertzea eragin dezakete. Arazo hau gainditzeko hizkuntza aldaketa erabili daiteke, esate baterako, lehenengo hizkuntzaren materialak erabiliz (gure kasuan euskaraz hiztegia, kontzeptuen egiaztatze zerrenda eta abar eskuratzea) EHGIIaren komunikazio hizkuntzaren irakaskuntzan laguntzeko.

2.3. Lehen hezkuntzako eredu curricularra

Eredu hau aurrera eramateko orduan, testuinguruko aldagai batzuetatik garatzen da. Hurrengo taulan *testuinguru*, *eduki*, *hizkuntza* (komunikazioa), *ikaskuntza* (kognizioa) eta *kultura* izenburupetan adierazten dira irakaskuntzaren aldagai horiek:

1. Taula: EHGII ezartzeko irakaskuntzaren aldagaiak

Testuingurua	<ol style="list-style-type: none"> 1. Globalizaziorako prestatzea. Adibidez, eskolaren curriculum osoaren garapena beste hizkuntzen bitartez. 2. Ziurtapen internazionalerako sarbidea. Adibidez, azterketa sistema batetik kanpo, Batxilergo Internazionallean bezalaxe.
--------------	---

	3. Eskolaren perfilak hobetzen. Adibidez, EHGII eskainiz hezkuntza eleanitzari buruzko mezu sendoak ematen dira.
Edukia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ikasketarako ikuspegi anitzak. Adibidez, historia moduluak zeinetan benetako testuak beste hizkuntzetan ematen diren. 2. Etorkizuneko ikasketetarako prestatzea. Adibidez, lexiko internazionala sartu eta IKTetan zentratzen diren moduluak. 3. Lan bizirako trebetasunak. Adibidez, ikasketa akademikoen teknikaz arduratzen diren ikastaroak, zeinak beste ikasketetara ikasleak ekipatzen dituzten. 4. Irakasgaiaren ezaguera espezifikoa beste hizkuntza batean eskuratuz.
Hizkuntza	<ol style="list-style-type: none"> 1. Helburu den hizkuntzaren kompetentzia globala hobetzea. Adibidez, EHGII hizkuntzarako kalitatezko esposaketa luzearen bidez. 2. Ahozko komunikazioaren trebetasuna garatzea. Adibidez, benetako komunikazio bideen aukera zabal baten eskaintzaren bitartez. 3. Lehenengo EHGII hizkuntzen ezagutza sakontzea. Adibidez, curriculumeko %50 beste hizkuntzetan eskaintzen dituzten eskolek, beraien ikasleentzako ezaguera sakon eta oinarri linguistikoa garatzeko helburua dutena. 4. Hizkuntza ikasle eta komunikatzaile gisa norbanako konfiantzaren garapena. Adibidez, hizkuntza egoera praktikoak. 5. Beste hizkuntza baten ikaskuntza eta erabilera sartzea. Adibidez, ekintza gidatuak diren irakaspenak hizkuntzen ikaskuntza helburuekin nahasten dira.

Ikaskuntza	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hizkuntza ikaskuntza saio tradizionalen huts egitea sentitu dutenentzat, ikaslearen motibazioa handitzeko formakuntza ikastaroak erabiltzea. Hauen helburua EHGIIko hizkuntza erabiliz norbanako segurtasuna eraikitzea da. 2. Ikasgela praktiketarako metodo eta ikuspegi aniztasuna. Adibidez, entzumen arazoak dituzten ikasleak integratzen dituzten ikastaroak, non keinuen hizkuntza EHGII hizkuntzan eskaintzen den. 3. Norbanako ikaskuntzarako estrategiak garatzea.
Kultura	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kultura arteko ezagutza eraikitzea, elkar ulertzea eta hauekiko tolerantzia bermatzea. Adibidez, aurreiritzi etnikoen jatorriari buruzko psikologia modulua. 2. Kultura arteko komunikazio trebetasunen garapena. Adibidez, ikasleen arteko elkarlana bultzatzea nazioen arteko proiektuan. 3. Aldameneko herrialde, eskualde zehatz edota gutxiengo taldeetatik ikastea. Adibidez, ikasleen "elkar trukeak" mugakide diren herrialdeen artean. Ikarle eta irakasleak sartzen dira, baliabideak eta curriculumeko helburuak partekatzeko. 4. Testuinguru kultural zabalago bati sarbidea eman. Adibidez, ikerketa konparatiboak, bideo helbideak edota interneteko komunikazio baliabideak sartzen dituztenak.

(Marsh, Maljers eta Hartiala, 2001:16-tik egokitua)

2.4. LEHEN HEZKUNTZAKO EREDUAK

EAHII hizkuntzaren aurre ikaskuntza modu bat bezala erabili daiteke maila honetan. Zereginetan oinarritutako ikaskuntza batean eredu ezberdin komunak daude. Hauek komunikazio hizkuntzaren erabilera erraza suposatzen dute eduki osoak dituzten gaien lanketaren bidez.

Komunikazio hizkuntza ikasleen biziengandik urruntzen denean eta atzerriko hizkuntzaren estatusa hartzen duenean, oso garrantzitsua da ikasleen motibazioa handitzea, ikaslearen hizkuntzaren ikaskuntza bultzatu eta bermatu eta ikasleak hizkuntzarekiko duen konfiantza handitzea. Bestela, porrotaren arriskua izango dugu.

Beste kasu batzuetan, beste herrialde batzuetatik etorritako haurrei testuinguruko hizkuntza nagusirantz jotzeko mugak dituztenean, EHGII “nibelatzaile” bat bezala erabili daiteke. EHGII hizkuntza eta edukiak ikasle guztientzat eskuragarri izaten dira, bere ama hizkuntza edozein delarik.

Honako hau Estatu Batuetako egoera izan da urte askotan zehar, eta Europako testuinguruan geroz eta gehiago agertzen ari da. Izan ere, biztanleriaren demografia aniztasun kultural eta linguistiko garrantzitsu bat izatera pasatu den.

Nafarroan ere antzeko zerbait gertatzen ari dela esan dezakegu. Aniztasun kulturala handitu den heinean aniztasun linguistikoa handitu da ere. Eta askotan zail egiten zaie ikasleei euskara ikastea, askotan erdara ikastearekin batera. Baina hau gutxi izango balitz gainera, normalean ingelera ikasi behar izaten dute. Honek asko zailtzen du edozein hizkuntzaren eskuratzeak.

Hizkuntzen ikaskuntzan adinari dagokion faktorearen inguruan ez dago adostasunik. Hala ere, hizkuntzen ikaskuntza goiztiarraren garrantziaren interesa gero eta handiagoa da, eta horrekin, EHGII txertatzearen interesa Lehen Hezkuntzan ere. “Ahalik eta lehenbailehen hobe”, eta Hizkuntza Gehigarriaren sarrera “ahalik eta naturalagoa” defendatzen duten ikuspegiak, “ikaskuntza intzidentalaren” egitura jarraituz, EHGIIren sarrera adin goiztiar batean defendatzen dute, dakartzaten onurak azpimarratuz.

Gorago aipatu den bezala, EHGII ereduak bere baitan eredu gehiago hartzen dituela esan da. Beraz, jarraian, lehen hezkuntzan ezarri daitezkeen eredu ezberdinak azalduko dira:

2.4.1. A1 ereduak: Norbanako konfiantzaren eraikitzea eta kontzeptu gakoaren sarrera

Ikaskuntza, irakasleak EHGIIrako diseinatutako materialak ikaskuntza esanguratsuan oinarritzen dira. Eredu honetan, ordu batzuk, beste herrialde bateko ikasleekin komunikatzeko eskaintzen dira.

- Argibideak eta gaiaren nondik norakoak ama hizkuntzan irakatsiko dira. Baina gaiaren kontzeptu gakoak EHGII ereduko hizkuntzan eskainiko dira beti ere laguntza linguistiko batekin.
- Komunikazioa eta emaitzak EHGII hizkuntzaren bitartez aurrera eramaten dira.

Puntu hauek ereduaren oinarrian kokatzen dira.

*A1 eredu*a EHGII hizkuntzaren menderatze mugatua duen tutorearekin aurrera eraman daiteke, hizkuntza irakasle baten laguntzarik gabe. Eredu hau hizkuntza irakasle eta irakasle eleanitzen prestasun falta duten herrialdeetan oso erabilgarria da. Diseinatutako materialak erabiliz, tutoreak EHGIIaren aurkezpen murriz batean murgilduko da nahiz eta bere mugak izan.

Adibide hau, hizkuntzaren hastapenetan dabilzan ikasleentzat erabilgarria da komunikazio hizkuntzaren mundu zabalean sartzerakoan.

Eredu honen erabilera hezkuntza testuinguru gehientzat garrantzitsua izan daiteke, baina batez ere hizkuntza eta kultura desberdinetara sarbide gutxi duten ikasleen testuinguruetan.

Finantziarioa eta baliabideak mugatuak diren testuinguruetan ere erabilgarriak izan daitezke. Izan ere, teknologia gutxi izan arren, beste eskoletako edota beste herrialdeetako ikasgelen arteko komunikaziorako erabili daiteke. Esate baterako, posta zerbitzuetatik bidalitako objektu, irudi, argazki, gutun edota bideoen bidez.

Hau gertatu da, adibidez, Ruanda eta Erresuma Batuko bi ikasgelen atean: bi eskolek batera lan egin zuten eko-proiektu batean. Frantsesa komunikazio hizkuntza izanik eta proiektuaren datu elkar trukaketa eginez gutun eta bideoen bidez.

Baina, esfortzua merezi al du? Edozein ikaslek EHGII hizkuntzarekiko esposizio motz batekin onurak lor ditzake? Ikasleek hizkuntza honen produkzioaren emaitzekin arrakasta izatea espero dezakete bere hizkuntzaren menderatzea mugatua den bitartean?

Eredu hauek aztertzerakoan, mota hauetako galderak sortarazten zaizkie hezitzaileei. Galdera hauei erantzuteko, askotan norbanako konfiantzaren

helburua ebaluatzea oso zaila dela aitortu behar da. Horretarako, ikaskuntzaren dimentsio afektiboa dugu.

2.4.2. A2 eredu: Kontzeptu gakoak eta ikaslearen autonomiaren garapena

Eredu hau aurretik aipatu dugun hizkuntza aldaketaren ikaskuntzan datza. Bertan ekintzak EHGII hizkuntzan garatzen dira baina material elebidunak erabiltzen dira. Tutore eta hizkuntza irakasleak batera lan egiten dute ereduari. Honako puntu hauek ereduaren oinarriak dira:

- Kontzeptu gakoak ama hizkuntzan eta EHGII hizkuntzan irakasten dira. Ikerketa pentsatzeko trebetasun gakoak, bizi familiar eta jarrera alderdietan oinarritutako ekintzak izan ohi dira.
- Oinarri gakoak ebaluaketa ama hizkuntzan egin ohi da eta jardueren portfolioaren ebaluaketa EHGII hizkuntzan.

A2 eredu, hizkuntza irakasle bat EHGII hizkuntzaren menperapen nahikoa duen beste tutore batekin lankidetzan egotea eskatzen du.

A2 eredu *A1 eredu* baino haratago joaten da, edukien kontzeptuen ulermena sakonduz eta kontzientzia metalinguistikoa garatuz. Gainera, metodologia berritzaileak sartzeko katalizatzaile bat bezala jardun dezake. Horrela, ebaluaketa hezitzailea garatzen da eta ikaslearen autonomia hobetu daitezke.

2.4.3. A3 eredu: EHGII hizkuntzan irakatsiko den irakasgaiaren prestakuntza

Ikasleek irakasgaiaren gai desberdinak EHGII hizkuntzan ikasiko dituzte. Eredu honetan tutorea eta hizkuntza irakasleak batera lan egiten dute curriculum jarraituz.

- EHGII hizkuntza ikaskuntzak eta edukien ikaskuntza osagarritzen du, hitz eta egituretan arreta berezia jarriz. Hauek ikasleen pentsamendu gaitasunak garatzen eta egituratzen laguntzen dute.

- Gakoen oinarrien ebaluaketa EHGII hizkuntzan egiten dira, oinarritzko kontzeptuen aldibereko ebaluaketa ama hizkuntzarekin egiten diren bitartean.

A3 *eredua*, laguntza marko batean diseinatutako helburu baten menpe dago baldin eta ikasle guztien ahalmenak sustatzen badira.

Ez da bideragarria lan egiteko ikuspegi hau erabiltzea irakasleek inguruko hezkuntza erakundeen laguntza jasotzen ez badute. Izan ere, hauek ikastetxearen kudeaketan eta herriko edota komunitateko egitura administratiboetan lagunduko dute.

3. EHGII KONTZEPTU TEORIKO GISA

Atal honetan edukien eta hizkuntzen ikaskuntza integratuaren inplikazio teorikoak aztertuko ditugu.

EHGII ez da ama hizkuntzaren irakaskuntza eta ikaskuntza beste hizkuntza batera “itzultzea”. Metodo hau orain arte jarraitua izan da hezkuntza sisteman, eta zenbait kasutan oraindik ere, erabiltzen jarraitzen da. Metodo honetan ikasleak ez dira guztiz murgiltzen hizkuntzaren ikaskuntzan, gainazalean geratzen dira soilik. Gainera, irakasleek eta hurrek berak ama hizkuntzaren itzultze bat denez zailtasunak ez izatea espero dute.

Beraz, ez da irakasgai bateko eduki ezberdinak hizkuntzen ikaskuntza tradizionala progresio sistematikoaren eransketaren bitartez “mozorrotzeko” saiakera bat:

“Irakasleek, eduki eta hizkuntzen ikaskuntza integratua (ama hizkuntzarekin gertatzen den bezalaxe), hizkuntza ez den irakasgai bat hizkuntza gehigarri batekin irakastea baino gehiago dela aurkitu dute... Irakasleek edukiak eta ikaskuntzan integratutako hizkuntza ez dela bakarrik ez linguistikoa den materia beste hizkuntza gehigarri batean erakustea, ma hizkuntzan izango balitz bezala aurkitu dute... Ez da hizkuntza zuzentzailearen aldaketa soil bat” (Marsh, Enner and Sygmund, 1999:17).

Ikaskuntza guztiak zailak dira eta edukiak eta hizkuntza integratzearen potentziala ulertzea, martxan jartzen ari den ikerketa eskatzen du. Egoera

dinamiko batean elkarrekin lan egin behar da. Hala ere, EHGII ez du automatikoki potentzial honen burutzerak ekarriko. Bere ordean, bigarren hizkuntza edo hizkuntza gehigarri baten ikaskuntza integralaren bidez lortu daitekeenaren azterketa zorrotz bat egin behar da, marko teoriko kontzeptual batean oinarrituta.

3.1. EDUKIEN IKASKUNTZA ETA HIZKUNTZAREN IKASKUNTZA LOTUZ

3.1.1. Edukien ikaskuntza

Ikaskuntzaren edukia kontutan hartzea abiapuntu erabilgarria da. EHGII testuinguru batean edukiak hartzen duen kontzeptua oso malgu da. Ohiko eskoletan geografiako, musika, biologia eta edozein irakasgaiko ikasketa plan baten aukeraketan suertatzen dena baino askoz ere malguagoa.

Irakasgai hauek EHGII eredu batzuetarako egokiak izan daitezkeen bitartean, testuinguruko aldagai batzuk, (hala nola irakasleen prestasuna laguntza hizkuntzan, ikasleen adina eta ikaskuntza inguruko eskakizun sozialek), eduki mota desberdin baten hautaketa egokiagoa izan daitekeela esan daiteke. Beste hitz batzuetan esanda, EHGIIan “eduki” hitza zehazki zer esan nahi duen, irakaskuntza instituzioaren testuinguruaren menpean egongo da.

Edukia curriculum nazionaletik hartutako elementuen emanetik, curriculumaren alderdi desberdinak biltzen dituen egungo arazoetan oinarritutako proiektu bat egitera alda daiteke (esate baterako, Joko Olinpikoak, berotze globala, ekosistemak).

Edukia EHGII testuinguru batean, tematikoa, curriculum artekoa, diziplina artekoa edota herritartasun ikuspegi bat edukiko du. Beraz, EHGII bai curriculumetik barne bai curriculumetik kanpo ikaskuntza hasi eta aberasteko eta trebetasunak eskuratu eta garatzeko aukerak eskaintzen ditu.

Aukera hauen izaera zehatza EHGII ereduak behartzen duen edukien ikuspegi, hizkuntza ikuspegi edo bi ikuspegi baten baitan dago. Hau da, segun eta zein

ikuspegiari ematen diogu garrantzi gehiago, ohikoa denez, aukera izaera batekoa edo bestekoa izango da.

Hala ere, une zehatz batean eduki edota hizkuntzarekin erlazionatutako arazoak gain hartzen badira, ez dute garrantzirik, ezin dira ordezkatu edo bien arteko harremana alde batera uzten da.

3.1.2. Edukien ikaskuntza: Sinergiak, aldamioa eta giza interakzioa

Eduki motaren identifikazioa galdera garrantzitsu bati heltzen dio: zer da edukien ikaskuntza?

Erabilgarria izan daiteke edukien ikaskuntzarekin zerikusia duten zenbait galderekin hastea, ikaskuntzako bigarren hizkuntza edo *hizkuntza gehigarria* erabiliz arazo zehatzak identifikatu baino lehen.

Ikaskuntza planak eta programak beraien helburuak dituzte, askotan xede eta ikaskuntza eta irakaskuntzarako ebaluaketarekin erlazionatuta. Baina hauek ez diote bakarrik edukien ikaskuntza moduari heltzen. Ikaskuntzan zer eskaini behar den galderari bakarrik erantzuten diote.

Ikaskuntza orokorraren teoriaren eraginaren arabera, pertsonak nola ikasten duten kontuan hartuta eta Bruner, Vygotsky eta Wood bezalako teoriko bikainen lanetan oinarrituta, ez duela beti zuzenean eragiten ikasgelako praktikan ondorioztatzen dute. Baina EHGII pedagogia eraginkorren analisisa eskatzen du testuinguru desberdinetan.

Azken denboraldi honetan, ikuspegi pedagogiko desberdinak eztabaidatuak izan dira mundu guztian. Mendebaldeko gizarte ugarietan ezagutzen transmisioan eredu gain jartzailea nabarmendu egin da, non adituak (irakasleak) hasiberriaren (ikaslearen) banku memorian informazioa eta trebetasunak ezartzen dituen. Honi “banku-eredua” deritza (Freire, 1972) eta irakasleak kontrolatu eta gidatu izan ohi du.

Giza ikaskuntza konstruktibista elkarreraginean zentratzen da, ikaslearen ikaskuntza gidatuaren bidez. Egoera mota honek ikasle eta irakasleen arteko giza-elkarrekintza eskatzen du eta “adituago” den norbait edo zerbaiten beharra ikusten du ikaskuntzaren eraikuntzarako edo estrukturatzeko. Zerbait hori,

irakaslea, beste ikasle edota baliabideak izan daitezke. Ikasleak erronka kognitibora egokitzeko ahalbidetzen dituztenak.

Beraz, ezagutza berriei aurre egiteko eta norbanakoaren pentsaera garatzeko, beste “aditu” eta kideekin elkar eragitea beharrezkoa da. Vygotskyk (1978) “garapen hurbileko gunea” (GHG) terminoa garatu zuen. Honen bitartez, beharrezko laguntza, estruktura eta orientazioak emanik, banako ikasleentzat erronka den ikaskuntza mota deskribatu nahi izan zuen.

Giza ikuspegi konstruktibisten ikaskuntza ezartze moduan, irakaslearen papera ikaslearen erronka kognitiboa GHG barruan laguntzea da. Beraz, ikaskuntza emateko eta ikaslearen aurrerapenak gertatu ahal izateko, ikaslearen erronka kognitiboaren eta beharrezko laguntzaren gutxiagotzearen arteko balantzea bilatu behar da.

3.1.3. Edukien ikaskuntza: konpromiso kognitiboa, arazoan ebazpena eta goi mailako pentsaera

Edukien ikaskuntza eraginkorra izateko, ikasleak kognitiboki konprometituak egon behar dira. EHGIIko irakasleak, ikasleak aktiboki nola konprometitu daitezkeen kontutan hartu behar du, beraien ikaskuntza propioa garatu ahal izateko eta honen bitartez pentsatzeko. Aldi berean, ikasleak beraien trebetasun metakognitiboan ikaskuntzaren garapenaz ohartzen dira. Hau da, “ikasten ikasi” gaitasuna aurrera eramaten dute.

Ikasgela interaktiboak lan taldea, ikasleen galdeketa eta arazoan ebazpena ditu ezaugarri. EHGII ikasgela batean, ikasleak beraien artean kooperatzerak “behartuak” daude, betiere bakoitzaren indar guneak erabiliz ahultasunak gainditzeko helburuarekin. Hau da, lantaldean nola lan egin ikasi behar dute, bakoitzak ahal duena taldeari eskainiz.

Beraz, EHGIIaren ikaskuntza eraginkorrari laguntzeko, ikaslearen ezagutza, hauen trebetasunen oinarria eta partaidetasun kognitiboa kontutan hartu behar dira. Adibidez, Queensland School Reform Longitudinal Study-k (1998-2000) irakasleen atentzioa eta ikuspegiak, oinarrizko trebetasunetatik, goi mailako

pentsaeraren alderdi gakoetara aldatzearen beharraz informatu zuten. Hau da, pedagogia emankorretara aldatzea. Ikasleen lorpen mailak handitzeko, hauen informazioa eta ideiak aldatzeko, arazoak ebazteko eta ulermena aberasteko helburuarekin, intelektualki erronka egin zietela baieztatu zuten probek.

Edukien ikaskuntza eraginkorra izateko, curriculumeko ezagutza eta trebetasunak kontuan hartu behar dira. Baina baita ikasleek lantzen diren edukiak pentsaera sortzailean, arazoen ebazpenean eta erronka kognitiboan bitartez praktikan jartzea kontutan izatea.

Gazteek ezagutza aldioro hazi eta aldatzen ari dela kontziente izan behar dira eta hau egunerokotasunean nola erabili jakin behar dute. Hau da, nola pentsatu, nola arrazoitu, erabaki egokienak nola hartu eta erronka eta aukerei modu sortzaile batean nola erantzun jakin behar dute. Arazoen ebazpen eta goi mailako pentsaeran adituak izan behar dira, esanahia eta azpi estimazioa sortzeko eta eraikitzeko helburuarekin.

3.1.4. Zehaztutako curriculumak: prozesuak eta dimentsioak

Zer da ikasketa plan bat EHGIIereduarentzat?

Parte hartze kognitiboaren inguruan aurretik aipatu diren argudioak, EHGII ikasgela baterako garrantzitsuak izan arren, ez dira nahikoak arazoak ebazteko beharrezko ideia eta gaitasunak garatzeko, edukien ikaskuntzaren ikuspegitik.

Bloom-ek 1956.urtean taxonomia argitaratu zuenetik, non pentsamenduaren baitan sei azpi prozesu zehaztu diren, pentsamendu mota ezberdinen sailkapena eztabaida askoren gaia izan da.

2001.urtean Anderson eta Krathwohl-ek Bloom-en taxonomiaren bertsio eguneratu bat argitaratu zuten, Bloom-en prozesu kognitibo dimentsioari "ezagutzaren" dimentsioa gehituz.

2. Taula: Prozesu Kognitiboaren Dimentsioa

<i>Behe mailako prozesuak</i>	
Oroitzea	Hala, oroimeneko informazioaren sortze egokia, adibidez:

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Antzematea 2. Oroimena
Ulertzea	<p>Esperientziak eta baliabideei esanahia hartzea.</p> <p>Adibidez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Interpretatzea 2. Ereduz adierazi 3. Klasifikatzea 4. Laburtzea 5. Alderatzea 6. Azaltzea
Aplikatzea	<p>Hala, prozedura bat erabiltzea, adibidez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Exekutatzea 2. Sustatzea

<i>Goi mailako prozesuak</i>	
Analizatzea	<p>Kontzeptu bat zati txikitan banatzea eta gero, atal hauek nola erlazionatzen diren aztertu. Adibidez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bereiztea 2. Antolatzea 3. Esleitzea
Ebaluatzea	<p>Iritzi kritikoak sortzea. Adibidez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Egiaztatzea 2. Eztabaidatzea
Sortzea	<p>Zerbait berria sortzeko edo egitura berri baten osagaiak ezagutzeko, zatiak sortzea eta eraikitzea. Adibidez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sortzea 2. Planifikatzea

<i>Ezagutzaren Dimentsioa</i>	
Ezagutza faktuala	Oinarrizko informazioa. Adibidez: <ol style="list-style-type: none"> 1. Terminologia 2. Elementu eta zehaztasun espezifikoak
Ezagutza kontzeptuala	Egitura handiago bateko zatien arteko harremanak, osotasunean “dena” bat sortzen dute. Adibidez: <ol style="list-style-type: none"> 1. Kategoria eta klasifikazioen ezagutza 2. Printzipio eta orokortzeen ezagutza. 3. Teoria, eredu eta estrukturen ezagutza
Prozedurazko ezagutza	Nola egin zerbait. Adibidez: <ol style="list-style-type: none"> 1. Irakasgai zehatz baten trebetasun eta algoritmoen ezagutza. 2. Irakasgaiaren teknika eta metodoen ezagutza. 3. Prozesu egokiak noiz erabili behar diren zehazteko beharrezko irizpideak ezagutzea.
Ezagutza metakognitiboa	Pentsamenduaren ezagutza orokorra eta ezagutza indibiduala modu zehatzagoan. Adibidez: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ezagutza estrategikoa 2. Zeregin kognitiboaren inguruko ezagutza 3. Norbanako-ezagutza

(Anderson and Krathwohl, 2001:67-68-tik egokituta)

Ezagutza eraikitzeke garaiaren pentsamenduaren prozesuen arteko harremanak, EHGII ereduko testuinguruan ematen diren edukien ikaskuntzaren kontzeptualizazioarekin bat dator.

Prozesu kognitiboaren dimentsioa, behe mailako pentsamenduan (oroitzea, ulertzea eta aplikatzea) eta goi mailako pentsamenduan (analizatzea, ebaluatzea eta sortzea) datza. Gainera, hauek ikaskuntza eraginkorrerako ezinbestekoak dira. Ezagutzaren dimentsioa ezagutza mota ezberdinen eskaeren azterketarako marko teoriko bat ezartzen du.

Taxonomia sailkapen sistema bat da. Informazioaren eztabaida, azterketa edo berreskurapenerako beharrezkoa den marko kontzeptuala eskaintzen du.

Taxonomia eraginkor bat sinplea, oroitzeko erraza eta aplikatzeko erraza izan behar du. Bloomen taxonomia (1956) adibide egoki bat da. Izan ere, pentsamendu ezberdinak modu zuzenean sailkatzen ditu eta edukietan aplikatzeko erraza suertatzen da. Beste marko konplexuago baino logikoago bat Anderson eta Krathwohlek (2001) eskaintzen dutena da. Eredu honek, pentsamendu era ezberdinak sailkatzen ditu ezagutza eraikitzeke modu ezberdinekin lotuta.

Ondoren, beste zenbait adituk pentsamendu mota ezberdinen taxonomiaren ideia garatzen jarraitu dute. Hala ere, garrantzitsuena ez da taxonomiaren aukeraketa egitea, baizik eta kognizioaren eta EHGII ereduarekin lotuak dauden ezagutza prozesuen arteko identifikazioa.

Hau ulertzea oso garrantzitsua da ikasle guztiek prozesu hauen garapena bermatu dezaten. Baina baita ere, beraiek konturatzea hauek garatu ahal izateko beharrezkoa den hizkuntza dutela ohartaraztea.

3.2. IKUSPEGI ALTERNATIBO BAT HIZKUNTZA ERABILIZ IKASTEKO

EAHII testuinguru bat beharrezkoa da ikasleek modu sistematikoan edukien eta hizkuntzaren ikaskuntza garatu dezaten. Baina hizkuntza ikasteko erabiltzea bezain garrantzitsua hizkuntza erabiltzen ikastea da, bi ikuspegiak behar beharrezkoak dira.

Hala ere, EHGII testuinguru askotan ez da ohikoena maila ezberdintasunak aurkitzea funtzionamendu kognitibo eta gaitasun linguistikoaren artean. Izan ere, egoera hau oso ohikoa izaten da beste herrialde batzuetatik etorritako ikasleek ingelera *hizkuntza gehigarri* bezala izaten dutenean. Are gehiago Nafarroan euskararekin. Azkenean, oso ikasle gutxik bukatzen dute euskara hitz egiten edota idazten (euskara hizkuntza gehigarri bezala izaten dutenon kasuan).

Beste hitz batzuetan, EHGII ereduko ikasle askok komunikazio hizkuntzako maila linguistikoarekiko aurreratuagoa den maila kognitibo bat izaten dute.

Suposizio hau konplexuago bilakatzen da aztertzen dugunean hizkuntzaren erabilpena prozesamendu kognitiboarekin bat datorrela.

Freireren arabera (1972), elkarrizketarik gabe ez dago komunikaziorik eta komunikaziorik gabe ezinezkoa da benetako hezkuntza egotea. Honek ikasgelaren komunikazioa (ikasleen eta irakasleen arteko elkarrekintza) ikaskuntzaren erdigunean jartzen du.

Gainera, geroz eta handiagoa den pedagogiaren forma “elkarrizketa arteko” onarpena dago. Hau da, pedagogia hauen bitartez ikasleei beraien ikaskuntza adieraztera bultzatzen zaie, ikaslearen konpromisoa, ikaskuntza eta ulermena bermatzeko erreminta indartsuak kontsideratzen direlako.

Kalitatezko diskurtsoan, ikasleen artean eta ikasle eta irakasleen artean, ikaskuntza eta irakaskuntza fokatuz, edozein ikaskuntza egoerarako funtsezko elkarrekintza esanguratsua sustatzen da. Ikasleek, beraien ikaskuntza aurreratzen doan heinean, besteekin analizatzeko aukera desberdinak dituzte. Ikasleek jasotzen duten *feed back*-a ikasgelaren diskurtsoan integratzen da eta ikasleei, galderak egitea eta erantzutea bultzatzen zaie.

Hau, “elkarrizketa arteko” bezala determinatu zuen Wells-ek (1999). Elkarrekintza eta elkarrizketaren garrantzia (ikasle-ikasle, ikasle-irakasle) Bakhtin, Bruner, Mercer y Wood bezalako adituen lanetan islatzen dira. EHGII testuinguruan, erronka, ikasleek komunikazio hizkuntzaren bitartez elkarrizketa asteko ikaskuntzan parte hartu behar dutela da (hizkuntza batean, non ama hizkuntzan ez bezala, segur aski adierazteko zailtasunak izango dituzten).

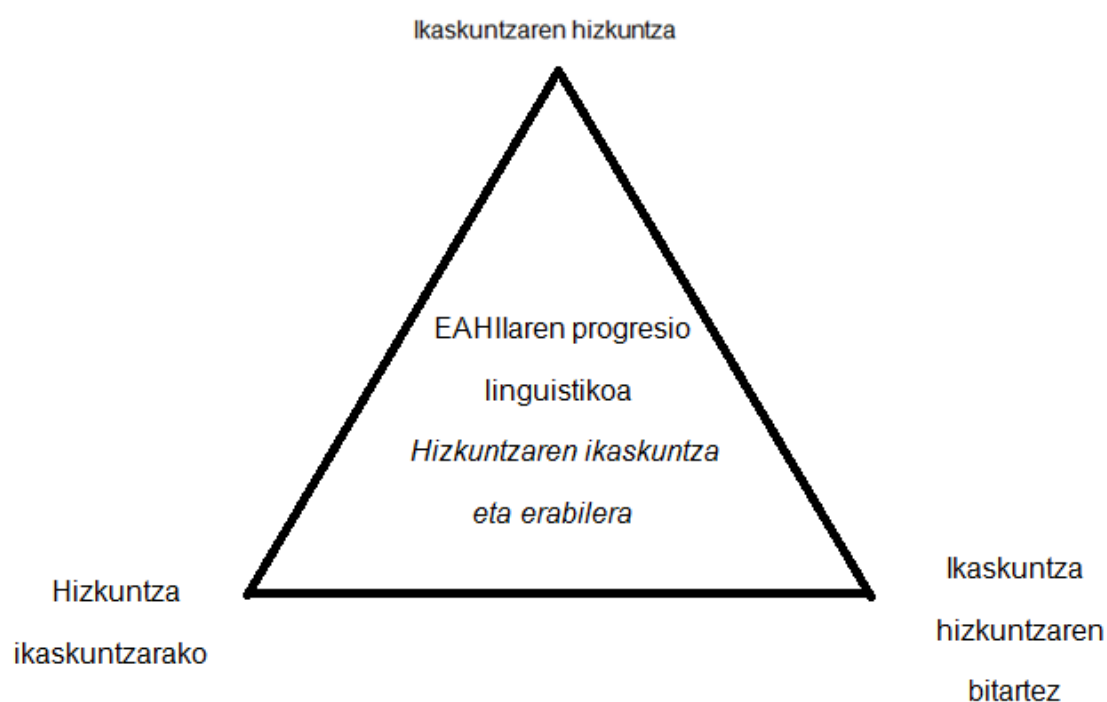
Honek dilema pedagogiko bat aurkezten du. Ikasleak beraien esanahi propioak eraikitzea bultzatu behar dira, beraien ikaskideekin egindako jarduera eta komunikazio hizkuntza irakaslearekin egindako elkarrekintzen ondorioz. Horrela, ikasleek hizkuntza eskuratzeko aukera izango dute ikaskuntza testuinguruan landutako ingurukoaren arabera.

Esate baterako, ikasle gazteenek EHGII hizkuntzan iraganeko denbora erabili behar badute ingurunekeo esperimendu bat azaltzeko. Baina iraganeko denbora gramatika irakaspenean ez bada ikasi, orduan irakasleak, EHGII klaseko testuinguru egokiari dagokion denbora berbalaren erabilpena eskaini behar die ikasleei.

Beste hitzetan esanda, beharrezko hizkuntza EHGII testuinguruetan, ez da hizkuntzen ikaskuntzako ohiko testuinguru batean ematen den progresio gramatikala. Beraz, hizkuntzaren ikaskuntza bere testuinguruan sustatzeko, beharrezko egitura gramatikalen aukeraketa egin behar da. EHGII ikasgeletan hizkuntzaren erabilera laguntzeko ikuspegi alternatibo bat eskatzen du.

1989.urtean, Snow, Met eta Genesee, edukiaren nahitaezko hizkuntza eta edukiekin bateragarria den hizkuntzaren zehaztea beharrezkoa zela defendatu zuten. Azken honek, irakasgai bateko edukiak bultzatzen ditu, baina baita helburu linguistiko, kultural eta curriculumekoak. Aldi berean, hau irakaslearentzat baliagarria da bere hizkuntza eta edukien helburuak modu estrategikoan sekuentziatzeko.

Modu honetako plangintza estrategiko bat eman dadin, irakasleek edukiaren helburu eta helburu linguistikoaren arteko erlazio esplizitua eman behar da. Hizkuntzaren Triptikoa lotura hauek egiten ditu.

1. Irudia: Hizkuntzaren Triptikoa, Coyle 2000.

Triptiko hau edukia hizkuntzen ikaskuntza eta erabilerarekin modu kognitiboan integratu behar dela kontuan hartzeko eraikia izan da. EHGII testuinguru desberdinetako behar linguistikoak aztertzeko bitartekoak eskaintzen ditu. Baina baita EHGII ereduan eragina duten eskakizun linguistiko moten arteko ezberdintasunak zehaztu ere. Gainera, ezagutzaren ikaskuntza emateko beharrezkoa den ingurunea eskaintzen du.

Triptikoak ez du progresio gramatikala ordezkutzen, baizik eta hobetzen du. Ikasleak bultzatzen ditu komunikazio hizkuntzaren analisia egitera elkarri lotutako hiru ikuspegi kontuan hartuta: ikaskuntzaren hizkuntza, hizkuntza ikaskuntzarako eta hizkuntza ikaskuntzaren bitartez.

3.2.1. Ikaskuntzaren hizkuntza

Ikasleentzako beharrezko hizkuntzaren analisi bat da, irakasgaiaren gaiarekin erlazionatutako kontzeptu eta oinarrizko trebetasunetara heltzeko. Azken aldian, generoaren analisia ikertzeko interes handia sortu da. Izan ere, irakasgai eta gai ezberdinen edukiak lantzeko hizkuntza zehatz baten beharra azpimarratzen du.

Oinarri linguistiko, funtzional eta sistematikoaren baitan, generoa ekintza sozial bat bezala ikusten da, kultura herrikoi baten barruan kokatzen dena, eta ekintza horretako harreman linguistikoak erregistro baten baitan gauzatzen dira. Hau hizkuntza irakaslearentzat garapen linguistikoaren garapena aldatzearen sinonimoa da. Izan ere, maila gramatikalaren zailtasunekiko menpekotasun bat sortzen du edukiak behartzen duen maila funtzional eta teorikoaren zailtasunekiko.

Esate baterako, EHGII Ingurune irakaspen batean iraganeko denbora erabili behar duen ikaslearen adibideari bueltatuz, ikaslea iraganeko formak ulertzen lagundi beharko zaio, baita iraganeko markagailuak ulertzen ere. Hau, esaldi zehatz batzuen erabileraren bitartez lortu daiteke, eta ez iraganean jokaturako aditz zerrenda monotonoa ikasiz.

Beste aldetik, erabilitako aditzen aukeraketa edukiaren arabera izango da. EHGII ikasgela batean, iraganeko denbora benetako helburu esanguratsuen bitartez lantzen bada, ikasleek hizkuntza modu egokian erabiltzea izan dezake

ondorio. Edukiak esanahia hartzen du modu honetan. Eta hori dela eta, hizkuntza motaren kohesio gramatikala aztertuagoa izan daiteke.

Hala ere, honek ez du esan nahi bigarren hizkuntzaren edo hizkuntza gehigarriaren irakaspenak gramatika irakasgaietara mugatu behar direnik. Izan ere, zenbat eta ariketa anitzagoak orduan eta aberastasun handiagoa. Tutorearentzat hau irakasgaiaren edo edukiaren eskakizun linguistikoaren kontzientzia zehatzagoa eta handiagoa suposatzen du, beti ere komunikazio hizkuntzaren alfabetizazioa eta ahozko produkzioak kontuan hartuta.

3.2.2. Hizkuntza ikaskuntzarako

Atzerriko hizkuntzaren ingurune batean jarduteko beharrezkoa den hizkuntza motan zentratzen da. Hizkuntza erabiltzen ikastea erronka bat da, bai irakasle bai ikaslearentzat, bakoitzak papera burutu behar du.

Ikasleek atzerriko hizkuntza eraginkortasunez erabiltzea baimentzen dizkieten estrategiak behar dituzte. Ikertzaile askorentzat plangintza aurre baldintza bat da egituraketa aurrera eraman ahal izateko.

EHGII ezarpenean, trebetasunen garapenean ikaslea laguntzea beharrezkoa izango dela esan nahi du. Hala nola, beharrezkoak direnak bikoteka lan egiteko, beharrezkoak direnak lantalde kooperatiboetan lan egiteko, galderak egiteko, eztabaidatzeko, hitz egiteko, galdetzeko, pentsatzeko, memorizatzeke, etab.

Ikasleak ikastea, elkarri laguntzea eta lagunduak izateko erabiltzen den hizkuntza ulertzen eta erabiltzen ez badakite, ez da kalitatezko ikaskuntza gauzatuko.

Edukiarekin erlazionatzen diren mintzamen ekintza erreperitorio bat garatzean, besteak beste, azaltzea, ebaluatzea eta ondorioak ateratzea, eraginkortasunez burutu behar diren eginkizunetarako funtsezkoa da. Ikasleak eztabaidatu, lan taldetan sartu eta EHGII hizkuntza modu independentean erabiltzea ahalbidetzen dituzten estrategiak, gardenak izan beharko dira bai plangintzan (irakaskuntza) bai ikaskuntza prozesuan.

3.2.3. *Hizkuntza ikaskuntzaren bitartez*

Ikaskuntza eraginkorra, hizkuntza eta pentsamendu aktiboen parte hartzerik gabe ez dela gauzatzen printzipioan oinarritzen da.

Ikasleei beraien ulermena adieraztera bultzatzen zaien heinean, orduan eta ikaskuntza maila altuago bat eramaten da aurrera. EHGII ikasgelak saio tradizionaletik desberdinak diren elkarrizketa, elkarrekintza eta elkarrizketa ekintza maila bat eskatzen du.

Sortzen edo bere bidea irekitzen ari den hizkuntza hau ikasle eta irakasleengatik harrapatua, birziklatua eta estrategikoki garatua izan behar du. Beste hitzetan esanda, ikasleek hizkuntza behar dute bere pentsamendu prozesuak lagundu eta aurreratzeko, ezagutza berriak eskuratzen dituzten ahala, beraien hizkuntzaren ikaskuntzan aurreratzeko ere.

Ikuspegi praktikoago batetik, hizkuntzaren ikaskuntzaren bitartez hizkuntza eskuratzen da. Izan ere, ikasle bakoitzak bere hezkuntza prozesuan behar duen zerbait da. Baina hau askotan ezin da aurreikusi.

Irakaslea xaxatzen du bidea irekitzen ari den hizkuntza ikasteko modua bilatzen. Gainera, garapen linguistikoa (hizkuntzaren ikaskuntza) nola lortuko den definitzeko beharraz arduratzen da ere, hizkuntzaren garapenaren etengabeko birziklapenaren bitartez. Hau etengabeko garapen baten baitan gertatzen da eta ez askotan gertatzen den bezala, pausuz pausuko gramatika kronologiko baten baitan.

3.3. KONTZIENTZIA KULTURALETIK KULTURA ARTEKO ULERMENERA

EHGIIarentzat ikaskuntza eraginkorra sustatzeko, ahaztu behar ez den beste elementu bat dago. EHGII elementu desberdinen arteko lotura hizkuntza, prozesamendu eta kulturaren arteko loturak aztertzen direnean indartzen da.

1970. hamarkadan, Halliday-k honela definitu zuen hizkuntzaren garapena: “gertakari soziologikoa, elkartze semiotikoa zeinen honen bitartez sistema soziala osatzen duten esanahiak elkartrukatzen diren” (1978).

Elkarrekintza sozial hau atzerriko hizkuntza erabiltzen den ikaskuntza marko batera eramaten bada, hizkuntza, ulermen kulturala, konpromiso kognitiboa eta pentsaera EHGII eduki eta testuinguruarekin elkarlotuta egongo dira.

Kulturak mundua interpretatzeko modua zehazten duenaren ideia jarraitzen badugu, eta interpretazio hau adierazteko hizkuntza erabiltzen badugu, orduan EHGII kultura arteko ate bat irekitzen du. Bertan ikasleek inguru elebakar batean izan ezingo luketen esperientziak bizi dezakete. Hau dela eta, katalizatzaile aberats bat suposatzen du kultura arteko esperientzia berriak bizitzeko, eta ondorioz, munduaren bizikidetzaren globalaren inguruko ulermen sakon eta hobeago bat izatea.

Hala ere, EHGII irakasleek ikastetxe osoko laguntzen garapenaren bultzatzaileak izan behar dira. Baita harreman hauek ikasleek aurrez-aurre burutzeko bultzatzaileak eta ez gaur egun aurkitzen diren teknologia bide zabalen bitartez.

Lehen hasitako eztabaida garatuz eta Vygotsky eta Batjin bezalako teoriko soziokulturaletan oinarrituz, pentsamendua eta kultura elkarrekintzaren bitartez eraikitzen dira. Ama hizkuntzaren markoan, hizkuntzaren garapenarekin batera momentuan ikasten diren esanahi eta baloreak. Hau da, elkarrekintza soziala ikaskuntza baterako funtsezkoa da. Izan ere, ideien berrien analisi kritikoa dakar, ezagutzen diren kontzeptuekin lotuz. Gainera, kontzeptu hauen epe luzeko oroimena dakar etxeko testuinguruan gerta daitezkeen arazoaren ebazpenean erabilgarriak izan daitezke.

Honek ez du esan nahi hizkuntza soilik kultura definitzen dugun moduaren zati bat denik, baizik eta hizkuntza kultura islatzen duela ere. Hizkuntza batekin lotutako kultura ezin da "ikasiala" izan irakasgai gutxitan ospakizun, abesti herrikoi edota hizkuntza erabiltzen den inguruko ohituren inguruan. Kontzientzia kulturala kultura desberdinen ezagutzan zentratu daiteke, baina kultura arteko ulermena aurreratzea esperientzia desberdinak dakartza..

EHGII testuinguruetan mikro mailan, ulermen kulturala ikasgelan ikasle, irakasle eta baliabideekin elkarrekintza esanguratsua eskatzen du, komunikazio

hizkuntzan eta komunikazio hizkuntzaren bitartez. Makro mailan, ikasgelan ematen den elkarrekintza sozialetik baino haratago doana, funtsezkoa da kultura arteko ikaskuntza laguntzaren horren bitartez esanahia eraikitzean delako (Byram, 1989). Bere baitan kultura arteko trebetasuna eta ulermena elkarrekintzaren bitartez garatuak izan behar dira, pertsona batzuekin testuinguru ezberdinetan. Honela egoera berriak ikasleei modu esanguratsu batean egokitzea ahalbidetzen die, beraien ulermena zabaltzeko helburuarekin.

Europako Mundu Globalizatu batentzako batzordeak bere agendan Europar Batasuna kulturaren aniztasunaren garapena eta kultura arteko elkarrizketak nola bultzatzen duen deskribatzen du:

Kultura arteko elkarrekintza eta elkarrizketa trebetasunen erabilera dakar, kulturen artean eta beste kulturen bitartekari dena. Bakoitzaren kulturaren kontzientziaren sustapenarekin hasten da, kulturalki ikasitako jarrera eta jokaerak barne daudelarik. Ikasleen garapena ingurune interaktiboetan hauen ezagutza, trebetasunak eta jarrera kulturalak hartzen ditu bere.

Ikasleen kompetentzien garapenean denbora eskaini behar da prozesu sozial eta emaitzak aplikatu ahal izateko eta kritikoki analizatzeko. Honekin guztiarekin esan nahi dena da, ikuspegi holistiko batetik, EHGII garapenaren bitartez, ikasleen kultura arteko ulermenean ekarpen garrantzitsu bat egin behar duela eta egiten duela.

Baina EHGII eragin kulturala izateko, ikasleek ikaskuntza interaktibo eta elkarrizketa artekoan parte hartu behar dute, bai ikasgela barruan eta bai ikasgelatik kanpo. EHGIIak kultura arteko potentzialki elkarrekintza aukera zabalak eskaintzen ditu, eta garatzeko oinarrizko funtzio bat du. EHGII ikuspegiak duen arrakasta, ikasgeletan dagoen kultura arteko bizikidetzaren baitan dago.

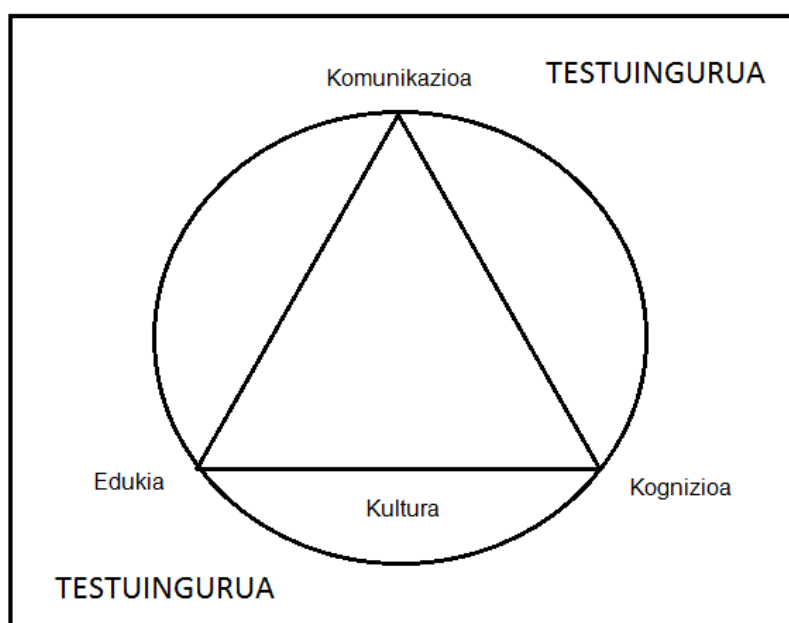
3.4. MAPEN INTEGRAZIOA: 4C MARKOA

4C markoak oinarrizko lau osagai testuinguratu barneratzen ditu: *edukia* – *Contenido* (irakasgaiaren materiala), *komunikazioa* – *Comunicación* (hizkuntzaren ikaskuntza eta erabilera), *kognizioa* – *Cognición* (ikaskuntza eta

pentsemendu prozesuak) eta *kultura* – *Cultura* (ulermen interkultural eta herritartasun globalaren garapena).

Modu honetan, edukien ikaskuntzaren integrazioa eta hizkuntzen ikaskuntza *testuinguru* zehatzetan kontutan hartzen da. Elementu hauen artean dagoen erlazio sinbiotikoa honako faktore hauen bitartez garatzen da:

- Progresioa ezagutzan, trebetasunetan eta edukiaren ulermenean.
- Parte hartzea prozesamendu kognitiboaren elkarketan.
- Elkarrekintza eduki komunikatiboan.
- Hizkuntza egokian ezagutza eta trebetasunen garapena.
- Kultura arteko kontzientzia sakon baten eskuratzea. Hau norbanakoaren eta gainontzekoen aukeraketaren araberakoa izan ohi da.

2. Irudia: 4C markoa

EHGII ikuspuntu honetatik, hizkuntza modu egokian erabiltzen ikasten da hizkuntza modu eraginkorrean ikasteko erabiltzen den bitartean. Ondorengo printzipioetan oinarritzen da:

1. Edukiaren materia ez da bakarrik ezagutzak eta trebetasunak eskuratzea, baizik eta ikasleak bere ezagutza propioa eta ulermena *sortu* eta trebetasunak *garatu* ditzan (ikaskuntza pertsonalizatua).
2. Edukia ikaskuntza eta pentsamoduarekin (kognizioa) erlazionatuta dago. Ikasleak edukiaren interpretazio propioa sor ditzan ahalbidetzeko, bere eskakizun linguistikoetarako aztertuak izan behar da.
3. Pentsamendu (kognizio) prozesuak bere eskakizun linguistikoetarako aztertuak izan behar dira.
4. Ikaskuntza testuinguruan elkarrekintza funtsezkoa da ikaskuntzarako. Honek inplikazioak ditu, hezkuntza testuinguruak atzerriko hizkuntza baten bitartez gauzatzen denean.
5. Kulturen eta hizkuntzen arteko erlazioa konplexua da. Kontzientzia kultura artekoa funtsezkoa da EHGIIarentzako.
6. EHGII garatzen den hezkuntza testuinguru zabalenean barneratuta dago, eta hori dela eta, testuinguruko aldagaiak kontutan hartu behar ditu.

4C markoan, “hizkuntza” eta “komunikazio” terminoak aldi berean erabili daitezke. Hau ez da C kontzeptuak sustatzeko estrategia sintaktiko bat bakarrik, baizik eta hizkuntzan benetako komunikazioa sustatzeko ikaskuntza estrategia bat. Donatok egindako kritikak garbitzeko saiakera bat da, esperientzia linguistikoak gaizki errotuak daudela defendatzen duena “ikasleak inkompetentzia komunikatiborantz heztea, kompetentziarantz heztea baino” (1996).

4. UNITATE BATEN PLANGINTZA

Unitate baten plangintza lau pausu desberdinek osatzen dute. Horretarako, 4C markoa eta beste erreminta kontzeptual batzuk erabiltzen dira.

4.1. 4C MARKOA

4C markoa osatzen duten lau osagai nagusiak hauek dira:

4.1.1. *Edukia- Contenido*

Ezagutza berri, trebetasun eta ulermenean aurreratzea.

Ikaskuntza prozesuaren muinean eduki arrakastatsu eta ezagutza berri, trebetasun eta ulermenarekin erlazionatutako eskuratzea aurkitzen dira. Edukia irakasgaia edo EHGII gaia da. Ez da soilik ezagutzen eskuraketara mugatu behar, ikasleak eskuratu behar dituen ezagutza eta trebetasunetan pentsatzea beharrezkoa da.

4.1.2. *Komunikazioa- Comunicación*

Hizkuntzaren ikaskuntza eta erabileran elkarrekintza eta progresioa.

Hizkuntza komunikazio eta ikaskuntzarako bide bat da, "ikasi hizkuntza erabiltzeko eta hizkuntza erabili ikasteko" bezala deskribatu daiteke.

Zentzu honetan, komunikazioa gramatika sistematik baino haratago doa, baina aldi berean, hizkuntzen ikaskuntzan gramatika eta lexikoaren garrantzia ez du alde batera uzten.

Honek, ikasleen hizkuntza irakaspen tradizionalen desberdina den hizkuntzaren erabilera inplikatzeko du (EHGII ikasleak hizkuntzen ikaskuntzan inplikatzeko ditu, baina modu desberdin batean). Beharbada, erabilgarria izan litzateke hizkuntzen ikaskuntza (askotan aurreratze gramatikalean indarra eginez) eta hizkuntzaren erabilera (komunikazio eta momentuko ikaskuntzen eskakizunei garrantzia emanez) desberdintzea.

Antzekotasunak daude beste ikuspegi edo ereduarekin *hizkuntza gehigarria* lantzen direnean. Hau da, beste hizkuntza baten bitartez ikasi behar duten ikasleentzat, kasu honetan, ingelesa). Ikuspegi guzti hauek ikuspuntu desberdinekin aztertzen dituzte hizkuntzen ikaskuntza eta honen barruan dagoen edukien arteko erlazioa. EHGII edukien eta hizkuntzen ikaskuntza integratzen ditu, biak garrantzitsuak baitira.

4.1.3. *Kognizioa- Cognicion*

Goi mailako pentsaera eta ulermenean konpromisoa, arazoaren ebazpena, eta erronkak onartu eta hauen inguruan hausnartzea.

EHGII eraginkorra izateko, ezagutza berriak sortzera eta trebetasun berriak garatzera bultzatu behar ditu ikasleak, guzti hau goi mailako hausnarketa eta konpromisoaren bitartez.

EHGII ez da aditu batetik hasiberri baterako ezagutzen transferentzia. EHGII norbanako bakoitzak ulermen propioa eraikitzea ahalbidetzen du (bere adin edota gaitasunak edozein izanik). Lehen esan den moduan, erronka kognitiboaren plangintza orientatzeko taxonomia erabilgarria Anderson eta Kartwohl-ena da (2001). Izan ere, EHGIIrako nabarmenak diren prozesamendu kognitiboaren (ikaskuntzaren) eta ezagutzaren eskuratzearen arteko erlazioa aztertzen du. Honekin ez da aditzera eman, taxonomiak modu zehatz batean jarraitu behar direnik, baizik eta plangintza, analisi eta praktikaren ebaluaketarako estimulu eta erreferentzia bezala hartu ahal direla.

4.1.4. *Kultura- Cultura*

“Norbanako” eta “bestea”-ren kontzientzia, identitatea, herritartasuna eta kultur artekotasunaren elkar ulertzearen progresioa.

Kultura, edozein gaiaren bitartez bere bidea irekitzen du. Batzuetan “ahaztutako C” bezala deitzen zaio. EHGII ikaskuntza testuinguruei garrantzia gehitzen die, baina kontsiderazio arduratsu bat eskatzen du. Gure mundua kultur aniztasunaz beteta dago, eta ondorioz, eleanitza da. Honek, tolerantzia eta ulermena behar du.

Beste hizkuntza baten bitartez ikastea ulermen internazionala sustatzeko funtsezkoa da. Ikasleek “bestearen” kontzeptua ulertzen badute, orduan “norbanako”-aren ulermen sakonago bat garatzea posiblea da. Beraz, EHGII gela batek mundu horren ulermen hobetoago bat garatu dezake, kulturen arteko berdintasunak eta ezberdintasunak ulertzen, eta ondorioz, norbanakoaren “ni”-aren garapena ematen da ere. Guzti hau, egokitutako benetako materialak erabilita eta kultur arteko curriculum baten lanketaren bitartez ematen da.

EHGII herritartasun kulturantzira eta ulermen mundialaren nozioak garatzeko potentzial handia eskaintzen du (baina hauek planifikatuak eta gardenak baldin badira). Gainera, kulturarteko ulermena barneratzeko EHGII edukia zabaltzea ez da beti nabaria. Beti harreman esanguratsuak egiten direla bermatu behar da, erreferentzia sinbolikoak alde batera utzita.

Klaseen arteko lotura baldin badago, kultura desberdinen artean eskolak lotuz, orduan, proiektuaren plangintzan kultura arteko elementuak barneratzea errazago suertatuko da. EHGIIan, kulturak edukia zabaltzeko dezake. Adibidez, “bizikleta mundu osoko garraio bezala” teknologia klaseko gai bat bezala, edukien testuingurua kultura desberdinetan ezartzea. Ikasleek kultura desberdinetan gai gako berdina landu dezakete. Adibidez, birziklapenaren inguruan agertzen diren jokabideak, edo munduko herritar bat bezala curriculumak interpretatzea.

4C bakarka adierazi ahal diren heinean, ezin dira banandutako elementu bezala ulertu. Plangintza baterako 4C modu integratu batean lotzea funtsezkoa da. Adibidez, elementu kognitiboak edukiarekin nola lotzen diren ikertzeak, programatuko diren ekintza edo jarduera motak zehaztuko ditu. Modu berean, kognizioa komunikazioarekin erlazionatzea, ikasleek edukien hizkuntzara ez heltzeko soilik, ikasgelak ekintzak aurrera eramateko behar duen hizkuntzara iristeko beharrezkoak diren ekintzen aukeraketa egokia suposatuko du.

Hala ere, edukia ikaskuntza prozesuan zehar plangintza orokorra gidatzen duena da. Hau, edukia mugatu edo murriztea saihesteko da, ikasleen maila linguistikoarekin bat egiteko. EHGII irakasgaietan, posible da ikasleek, aurretik “formalki” ezagutu baino lehen, forma linguistiko batzuetara jo behar izatea.

Beste hitz batzuetan esanda, EHGII irakasgaiak iraganeko denbora egoki erabiltzera eta irakasgaiaren diskurtsoa jarraitu ahal izatea lagundu behar dituzte ikasleak, horretarako EHGII hizkuntzaren forma alternatiboak erabili behar dira.

Iraganeko aginduak esaldi gakoak erabiltzen hasteko hasiera izan daiteke, etapari dagokion inongo aurre formakuntzarik gabe. Ikasteko helburuarekin,

garrantzia hizkuntzaren erabilgarritasunean dago beti. Hala ere, ikasleek bere maila kognitibora egokitzen diren EHGII hizkuntzaren maila linguistikoa izatea, ez da ohikoena.

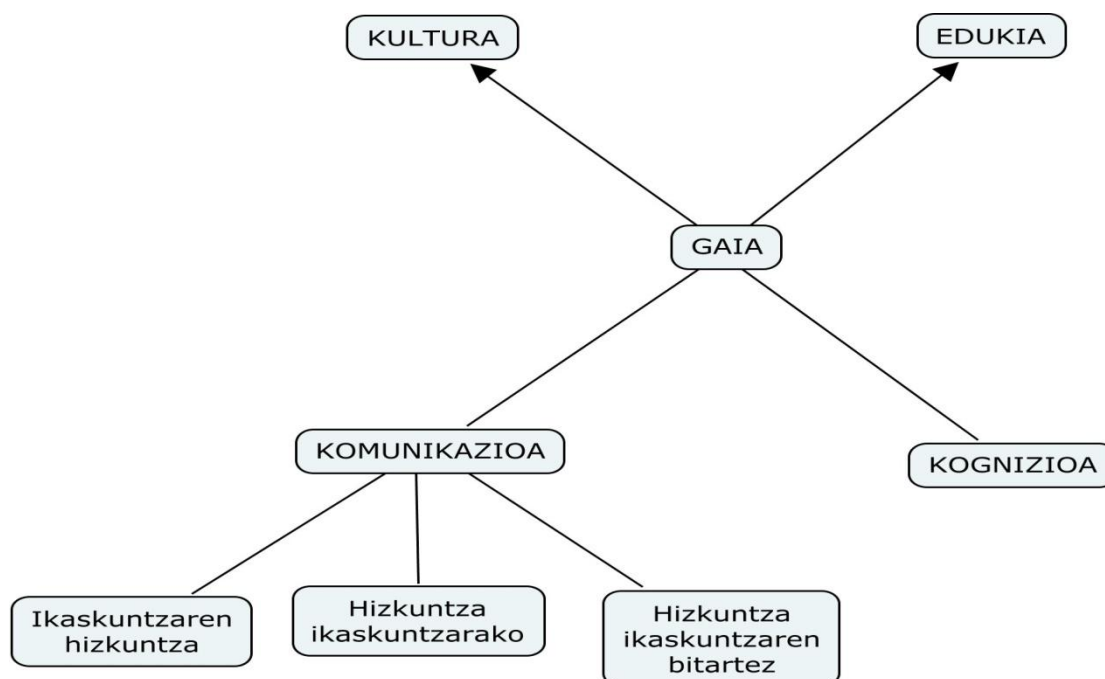
Beste aldetik, zuzenketa lanik gabe, praktikatu gabe eta funtzio linguistikoak eta nozioak “birziklatu” gabe, hizkuntzan azkarregi aurreratzea saiatzea, nahastea, akatsa eta motibazioa galtzea eragin dezake.

EHGII ikasleen maila kognitibo eta kultural egokira, hizkuntza eta edukien ikaskuntza integratzen ditu. Es esta integración que se traduce en nuevos escenarios de aprendizaje que son diferentes de lenguaje regular o clases de contenido. Integrazio hau ikaskuntza bide berriak eskaintzen ditu, eduki klase ezberdinak eta ohiko hizkuntza ezberdinak direnak.

EHGII C guztien progresiorako plangintza arduratsua eskatzen du, eta hauek testuinguruaren arabera erritmo desberdinetan aurreratu dezakete. Hau, ikasgelaren praktikarako ikuspegi holistiko eta inklusiboago bat hartzea ahalbidetzen die irakasleei. Helburu orokorrak abiapuntu on bat izan daitezke, baina 4C markoaren erabileraren bitartez plangintza zehaztuago bat erraztu daiteke.

Plangintza prozesuaren pausurik zehaztuena hirugarrena da. 4C markoan proposatzen den moduan, EHGII elementu desberdinen analisi arduratsu batean datza. Unitate Didaktiko bat planifikatzeko buru mapa edota ikus-antolatzaile berdintsu bat erabiltzea aholkatzen da. Normalean, unitate bat gai batean datza. Hurrengo lerroetan, erabakien hartzerako eta plangintza osatzeko iradokizunak aurkeztuko dira. Iradokizun hauek lau pausutan zatitzen diren galderetan oinarritzen dira.

Galdera egokiak aukeratzerakoan, pausu bakoitzean irudi bat eraikiko da. Modu honetan, 4.pausuan antolatzaileek unitate baten ikuspegi orokor bat izango dute, oinarrizko elementuz osatuta. Baita ikaskuntza eta irakaskuntzako lehenetasunezko ikuspegiak ere.

3. Irudia: Buru mapak eraikitzeko lau pausuak

4.2. UNITATE BAT PRESTATZEKO LAU PAUSUAK

4.2.1. Lehenengo pausua: edukia kontutan hartzea

Hausnarketa puntuak

- Eduki barietatea al dago? Egotekotan, zeintzuk dira edukirik egokienak EHGIrako?
- Nola aukeratu behar dira ikaskuntza berria, trebetasunak eta ulermena irakatsi nahi den gai berriari?
- Zer ikasi behar dute ikasleek? Zeintzuk dira ikaskuntza helburuak?
- Kontutan hartu al da progresioa ikaskuntzan?
- Barneratzen diren edukiei lehentasuna eman behar zaie?

4.2.2. Bigarren pausua: Edukia eta kognizioa lotzea

Edukiaren deskribapena emanik, hurrengo pausua pentsamenduaren trebetasunak, arazoaren ebazpena eta edukiarekin lotzen diren sormena

analizatzea eta aukeratzea dira. Prozesu honek EHGII unitatearen maila kognitiboa finkatzen du, ikasleen mailaren arabera.

Hausnarketa puntuak

- Pentsamendu trebetasunen taxonomia erabiltzea, aipatu diren Bloom (1956) edo Anderson eta Krathwohl-ena (2001), adibidez. Ze trebetasun kognitiboak dira egokienak edukien garapenerako?
- Goi mailako pentsamendua sustatzen ari al irakaslea, hala nola hipotesiak bota eta arazoan ebazpena? Behe mailako pentsamendua sustatzen ari al da irakaslea, hala nola, oroitzea, ulertzea eta ikaskuntza berria aplikatzea?
- Ze jarduerak sustatu behar dira trebetasun hauen garapenean?
- Nola hartu jarduera hauen eskakizun linguistikoa progresio linguistikoa bermatzeko?
- Zer galdera motak egin behar dira “display” galderetatik (“*display question*” ingeleseko termino bat da, itzulpen zehatzik ez duena; alde aurretik erantzuna dakigun galdera bati egiten dio erreferentzia) baino haratago joateko? Zer galdera motak egin behar dira arazoan ebazpenerako, hipotesiak botatzeko eta analizatzeko zailtasunak dituzten ikasleei?
- Ikasleek zer motako galderak egitea nahi den?
- Ikasleek ezagutza berriak ulertzeko eta eztabaidatzeko aukera izan al dute?
- Nola jakin irakasleak ea bere ikasleek ikasi duten?
- Nola egin dezakete bat helburuek eta kognizioaren garapena?

4.2.3. *Hirugarren pausua: Komunikazioa – Hizkuntzen erabilera eta ikaskuntzaren definizioa*

Ondorengo pausua edukia eta eskakizun kognitiboak komunikazioarekin elkartzen ditu, aurretik azaldu den Hizkuntzaren Triptikoa erabiliz.

Beharbada, pausu hau zailena da tutoreak kontzientziatzeko hizkuntza ezberdinak helburu ezberdinetarako erabiltzen direla ulertzeko. Ikuspegi alternatibo bat duten hizkuntza irakasleentzat aldiz, hizkuntzen ikaskuntza arrakastatsua suposatzen du, gela barruko praktika eraginkorrak alde batera utzi gabe.

Ikuspegi linguistiko bat erabiltzen da hizkuntzaren garapenerako honen erabileraren bitartez. Ez da eredu gramatikal batean oinarritzen non progresioa kontzeptu gramatikalen gradazioa batean zentratzen den, baina progresio gramatikala ikuspegi desberdinetatik barneratzen du. Triptikoa edukiek eskatzen duten hizkuntzarekin hasten da.

Hizkuntzen ikaskuntza edukien eta kontzeptuen ulertzearekin erlazionatzen da, eta ez orainaldiko kontzientzia gramatikalaren garapenarekin iraganeko aldikoa baino lehenago, etab.

Triptikoak ez du gramatikaren ikaskuntza alde batera uzten, baizik eta edukien eskakizunaren bitartez hurreratzen zaio. Une batzuetan gramatika espezifikoko baten beharra erabili behar izatea posiblea da, eta irakasleak erabakiak hartuko ditu dituen aukera zabal guztiak kontuan hartuta. Esate baterako, behar den momentuan gramatika erakustea ikaslearen arreta alderdi linguistikoan zentratzeko edukiaren ikuspegitik; hizkuntzen irakaslearekin harremana kontuan hartzea hau hizkuntzen ikaskuntza irakasgai batean integratzeko; EHGII ikasgelan gramatika integratzea honek dituen erabilpen ezberdinak ikusita; murgiltze ikuspegi bat eskuratzea; alfabetizazio praktikak aztertzea ikastetxearen bitartez ikuspegi integratu batekin.

EHGII ikasgela batean ikasteko beharrezko hizkuntza identifikatzea, plangintzan analisi sistematikoa eskatzen du. Analisia hitz, esaldi gako eta beste funtzio gramatikaletik baino haratago doa (edukien nahitaezko hizkuntza, beharrezkoa da ikasleak edukien ikaskuntzan guztiz parte hartzea nahi bada). Forma eta funtzioaren garapenari egiten dio erreferentzia, prozesua eta emaitzei, eta gainera, ikasleek hizkuntzaren erabilpen espontaneoaren garatzen laguntzen dute.

Hizkuntzen praktika eta lengoiaren erabilera hizkuntzaren progresioaren espiralean datza, non hizkuntza birziklatua modu sakon batean garatzen den (edukiarekin bateragarria den hizkuntza, ikasleei irakasgaiaren edukia modu oso batean erabiltzea ahalbidetzen die). Genero linguistikoaren analisia behar da, hau da, irakasgai desberdinetan erabiltzen ari den lengoi eta diskurtso mota.

Adibide bat “zientziaren hizkuntza” da, irakasgairen hiztegi espezializatuaren hitz gakoetatik baino haratago doana (edukien nahitaezko hizkuntza) eta arrakastarekin lan egiteko beharrezko lengoiaren ulermena barneratzen duena (txostenak sortzea, laborategian aurrera eramaten diren esperimenduak burutzea; edukiarekin bateragarria den hizkuntza).

Hizkuntzaren Triptikoaren hausnarketa puntuak:

4.2.3.1. *Ikaskuntzaren hizkuntza (Language of learning)*

- Zer hizkuntza mota (generoa) erabiltzen du irakasgai honek? Nola bermatu behar du irakasleak ikasleek honetarako sarbidea dutela?
- Edukien nahitaezko hizkuntza definitzea, hala nola unitateko hitz gakoak, esaldiak eta eskakizun gramatikalak. Nola aurkeztu eta praktikatu?
- Zer motako mintzaira behar dute ikasleek parte-hartzeko eta nola eraikitzen du irakasleak progresioa uneoro?
- Zein da hizkuntzaren ikaskuntza irakasteko modurik eraginkorrena?

4.2.3.2. *Hizkuntza ikaskuntzarako (Language for learning)*

- Zer hizkuntza mota behar dute ikasleek EHGIIa unitatean modu eraginkor batean lan egiteko?
- Zeintzuk dira eskakizun linguistiko posibleak lanetan eta ikasgelako jardueretan? (esate baterako, taldetan nola lan egin)
- Nola irakatsi daitezke?
- Zer trebetasun linguistikoak garatu behar dira? (esate baterako, eztabaida trebetasunak)
- Nola garatuko ditu irakasleak estrategia metakognitiboak? (Ikaskuntza nola ikasi; esate baterako, irakurketa estrategiak, ulermen estrategiak)
- Nola praktikatu dezakete ikasleek bere hizkuntza berria?

- Ikaskuntza ebaluatzeko erabili den hizkuntza ikasleentzat eskuragarria da?

4.2.3.3. *Hizkuntza ikaskuntzaren bitartez (Language through learning)*

- Beharrezkoak diren zer hizkuntza funtzio eta nozioak dakizkitez ikasleek dagoeneko?
- Zer estrategia erabili dezakete ikasleek beraiantzako berria den hizkuntza eskuratzeko?
- Nola definitu daiteke hizkuntza progresioa unitatean?

4.2.4. *Laugarren pausua: Aukera kulturalak eta kontzientzia garatzea*

Laugarren C-a C guztiak biltzen ditu, EHGII mugimendu eleanitz eta kultur anitza sustatuz. Beraz, irakasleon ardura da ikasleek kultura desberdinetako eta ama hizkuntza desberdina duten ikasleekin lan egiteko bitartekoak ikertzea.

Mota hauetako elkar banatutako ikaskuntza esperientziak, “bestearen” eta “norbanakoaren” funtsezko galderei ekiteko aukera bat eskaintzen dute. Aukera kulturalen integrazioa EHGIIan ez da aukera bat, baizik eta premia bat. Kultura arteko esperientzia ikuspuntu desberdinetatik garatu daitezke, EHGII ‘lived-through’ experience egiteko, esate baterako. Bertan, klaseko etikaren bitartez, beste ikasgelen curriculumaren arteko loturaren bitartez edota unitatearen edukiaren bitartez. Teknologia gero eta erabilgarriagoa denez eta eskola askorentzat aukera bideragarria denez, posible izango litzake erlazio horiek zenbait teknologia ekartzea.

Hausnarketa puntuak

- Ze inplikazio kultural mota desberdinak daude gai honen garapenerako?
- Edukia egokitu al daiteke agenda kulturala eskuragarriagoa izateko?
- Nola sartzen ditu modu aktibo batean irakasleak ikasleak beraien ulermen kultur artekoaren garapenean?
- Zein da EHGII kulturarako ikuspegia eskola barruan eta eskolatik kanpo?

- Zer motako lotura curricularrak daude erabilgarri beste eskolekin? (eskualdekoa, nazionala, globala). Nola erabili daitezke modu hoberenean?

Hirugarren pausua Unitate Didaktikoaren plangintzaren ikuspegi orokorraren eraketan oinarritu da, ikus plangintza erreminta bat erabiliz. Mapa hauen eraketaren bitartez, irakasleek prozesua "beregantzen" dute. Plangintza honetan eskainitako denbora, gelako praktikan EHGII pedagogiak sartzen ematen da.

Esleipena, egokiak diren galderak aukeratzean datza (batzuk errazak eta beste batzuk zailak; batzuk erantzunarekin eta beste batzuk erantzunik gabe). Galderek laguntza eta kolaborazio pentsamendu profesionalak aurreratzea bilatzen dute. Beste hitzetan esanda, mapa mentalen eraikuntzan irakasleek parte hartzen dute. Izan ere, irakasleak aukeratzen dute zer irakatsi behar den beraien testuinguru edo erakundeetan.

Aukerak, askotan, aukera potentzialak dira eta alde batean jartzen dira berriz ere aztertuak izateko beste momentu batean. Gainera beste erabaki horietako batzuk, hartzeko zailak dira.

Hala ere, 4C elementuek helburu globaletan, unitateko helburuetan eta hauek irakasten diren testuinguruan sartzen dira. Hauek planifikazio orokorra eta eraginkorra, ikaslearen garapena denboran zehar ziurtatzen dute

4C markoa malgua da eta egokitu, aldatu eta berregin daiteke, testuinguruaren lehentasunen arabera.

4.3. UNITATEAREN PRESTAKUNTZA

Laugarren pausuan, mapa mentala material, baliabide, lan eta jardueretan bilakatzen da. Bertan, EHGII testuinguruak ez direnetan praktika onak txertatzen saiatzen dira, ikuspegi alternatiboekin. Helburua, helburuen beharrak asetzea da, baita unitateak zehazten dituen emaitzak ere. Maparen azterketa bat egiten da, irakasgai batzuetan identifikatutako oinarritzko elementuak hartzen dituenak.

Pausu hau denbora gehien eskatzen duena izan ohi da. Prestatutako material gutxi daude testuinguruaren unitate zehatzen beharrak erantzuten dituztenak.

Ikaskuntzarako diseinatutako diren materialen erabilpena EHGIIa ez diren testuinguruetan, bai esparru linguistiko bai esparru kulturean problematikoak dira. Herrialde batzuetan, testuliburuak ikasgela praktikaren funtsezko alderdia dira. EHGIIan hau ez da horrela.

Beste aldetik, edozein material erabili ahal izatea ondorio negatiboak izan ditzake beharrezko laguntza eta denborarik gabe. Berrikuntza eta aldaketak inplikatueta eskakizunak dituztelarik, ikaskuntza komunitate profesionalen garapena erakundeen barruan eta tartean baliabideak eta ideiak elkarbanatzeko, aurrera egiteko modu praktikoa da. EHGIIa sare digital gehiago sortzen ari dira eta beraiekin batera irakasleen laguntza eta banku materialak.

Irakaslearen baliabiderik garrantzitsuena ere kontutan hartzea merezi du, hau da, galderen erabilera. EHGII testuinguruetan, non kognizioa, ikaskuntza eta komunikazioarekin elkartzen diren, irakaslearen galderak, goi mailako pentsaera, sormen eta linguistikaren garapenerako funtsezkoak dira.

Ikastetxe askotan irakasleek galdera sorta bat bota, ikasleek erantzun eta irakasleek baieztatu edo ezeztatzen dute, askotan “ongi”, “gaizki”, “ez” motatako errankizunekin. Mota honetako elkartrukeak komunikazioa mugatzen du.

Beraz, galdera aukera zabal batekin lan egitea komunikazioaren zabaltzerako, EHGII ikasgelaren praktika eraginkorrean datza. Hala ere, galdera zorrotzen erabilerarekin, irakasleak kontutan hartu behar du ikasleek galdera hauek erantzun eta garatzeko beharrezko hiztegia dutela. Beharbada, edozein EHGII irakaslerentzako erremintarik aberatsena “zergatik?” galdera da. Izan ere, erantzunak aldibereko ikaskuntza eta ikaskuntza integratuaren eskakizunak aktibatzen ditu lau C-tan.

5. UNIDAD DIDÁCTICA

La programación didáctica que se ha diseñado, parte del apartado teórico que se ha expuesto anteriormente y pertenece a la asignatura Conocimiento del

Medio. La programación se titula “The plants and flowers” y está diseñada para el tercer curso de Primaria. Esta asignatura se imparte en lengua extranjera, concretamente en inglés, ya que nos situamos en el contexto de una escuela plurilingüe. Es decir, aunque la programación esté redactada en castellano, está diseñada para alumnos que estén matriculados en el modelo de euskera, con una asignatura en castellano y otra en inglés, en este caso, Conocimiento del Medio.

El objeto de esta planificación consiste en diseñar, organizar y guiar el proceso de enseñanza-aprendizaje conforme a unos objetivos previamente establecidos. Dichos objetivos han sido fijados partiendo de la legislación vigente en materia educativa, la LOE, el Real Decreto de Educación y el BON. Se estipulan una serie de criterios evaluativos para enfocar qué aspectos del alumno se tendrán en cuenta. Con carácter instrumental, se trabajarán las competencias básicas del alumno, para desarrollarlas. Todos estos aspectos serán trabajados sobre los contenidos teóricos que esta unidad contiene; en el ámbito de las ciencias naturales. El proceso de enseñanza tendrá al mismo tiempo una dimensión adicional, que consistirá en la enseñanza del inglés. La asimilación de la lengua extranjera será más natural, ya que se hace a partir de contenidos que no están directamente relacionados con la lengua. Es a lo que define, como bien se ha mencionado en el apartado teórico, al modelo AICLE.

Se incluye una taxonomía exhaustiva de las sesiones mediante las que se abordará la unidad didáctica. Las sesiones contienen detalladamente la secuencia formativa prevista, así como la metodología didáctica a aplicar, y las actividades propuestas. Para los alumnos intelectualmente excepcionales, por defecto o por exceso, y para los que tengan dificultades con el idioma, se plantearán actividades adicionales de carácter especial; adaptadas a cada caso.

5.1. DESCRIPCIÓN GENERAL DE LA PLANIFICACIÓN DIDÁCTICA

En este bloque se explica en términos generales la planificación, incluyendo sus principales finalidades, actividades, el modo en que se trabajan los contenidos con los alumnos y los materiales que se utilizarán.

5.1.1. Competencias básicas

La asignatura requiere la memorización y la comprensión de los alumnos, por lo tanto, las demás destrezas (aplicativas y evaluativas) se adquirirán en otras materias del curso. Dado que se trabaja en la asignatura “Conocimiento del Medio” (en Lengua Extranjera), de la lista de competencias las más adecuadas son:

- La competencia en el conocimiento y la interacción con el mundo físico.
- La competencia para aprender a aprender y la autonomía e iniciativa personal.
- Competencia en comunicación lingüística.
- Tratamiento de la información y competencia digital.

5.1.2. Objetivos

A continuación se enumeran los objetivos, tanto de Etapa (según la LOE) como generales de Área (según el Real Decreto de Enseñanzas mínimas); y también didácticos (según el tema).

5.1.2.1. Objetivos de etapa – LOE

El presente tema pretende cumplir los objetivos b) y h) pertenecientes a la Ley Orgánica de Educación aprobada en el 2006.

- (b) Desarrollar hábitos de trabajo individual y de equipo, de esfuerzo y responsabilidad en el estudio, así como actitudes de confianza en sí mismo, sentido crítico, iniciativa personal, curiosidad, interés y creatividad en el aprendizaje.
- (f) Adquirir en, al menos, una lengua extranjera la competencia comunicativa básica que les permita expresar y comprender mensajes sencillos y desenvolverse en situaciones cotidianas.
- (h) Conocer y valorar su entorno natural, social y cultural, así como las posibilidades de acción y cuidado del mismo.

5.1.2.2. Objetivos Generales del Área/ materia para primaria - Real Decreto

Analizar algunas manifestaciones de la intervención humana en el medio, valorándola críticamente y adoptando un comportamiento en la vida cotidiana de defensa y recuperación del equilibrio ecológico y de conservación del patrimonio cultural.

5.1.2.3. Objetivos didácticos diseñados

Para desempeñar el proceso de enseñanza – aprendizaje, se han diseñado una serie de objetivos didácticos: conceptuales, procedimentales y actitudinales.

5.1.2.3.1. Objetivos conceptuales

- Ampliar e identificar los conocimientos del alumno sobre el reino vegetal.
- Clasificar los distintos tipos de plantas.
- Adquirir y desarrollar competencias léxica, gramática, oral y comprensiva de la lengua inglesa.

5.1.2.3.2. Objetivos procedimentales

- Utilizar los conocimientos biológicos básicos sobre nutrición y reproducción de las plantas.
- Utilizar de manera competente y natural la lengua inglesa.

5.1.2.3.3. Objetivos actitudinales

- Adquirir la propensión al trabajo en grupo (mediante actividades complementarias).
- Respetar, tolerar y apreciar el entorno natural.
- Demostrar una actitud abierta y positiva hacia el inglés.

5.1.3. Contenidos

Se dividen en tres tipos:

5.1.3.1. Contenidos conceptuales

- Las plantas; su composición y sus diferentes variedades.
- La nutrición vegetal: autótrofa y heterótrofa.

- La reproducción: fecundación y germinación.
- Conocimiento del entorno biológico; la selva amazónica y las praderas marinas mediterráneas.
- La producción de oxígeno de las plantas.

5.1.3.2. *Contenidos procedimentales*

- Análisis de las plantas que componen la biosfera.
- Representación de los procesos vitales de una planta.
- Diferenciación entre la nutrición autótrofa y heterótrofa.
- Comparación entre las plantas con flores y sin flores.
- Todo contenido teórico relacionado con la lengua inglesa.

5.1.3.3. *Contenidos actitudinales*

- Curiosidad por conocer el mundo vegetal: los tipos de plantas.
- Interés por ampliar el conocimiento sobre las plantas, como saber cuál es la flor más grande del mundo, saber cuál es el jardín más especial...

5.1.4. *Estrategias metodológicas*

A continuación se enumeran una serie de directrices para llevar a buen puerto el proceso de enseñanza – aprendizaje.

Ya que esta unidad requiere de la propia experiencia de los alumnos, se tendrán en cuenta las situaciones reales vividas por ellos mismos.

Atendiendo a la necesidad de los alumnos por interrelacionarse, se planificarán actividades individuales, en pareja y en equipo.

Ya que cada niño tiene posibilidades de aprendizaje diferentes, la planificación del proceso deberá tener margen de personalización. Así, se tendrán preparadas diversas actividades de refuerzo y ampliación.

Se asegurará que el presente método de enseñanza – aprendizaje sea funcional. Se conseguirá mediante la fomentación de técnicas como: esquemas, mapas conceptuales...

Por otro lado, en lo que se refiere a la lengua inglesa se pretende incluir léxico, gramática, comprensión lectora y oral, y expresión oral y escrita. Todos estos aspectos de la lengua extranjera se presentarán con la suficiente variedad para facilitar su interiorización sin demasiado esfuerzo. Se trata de un método pasivo de enseñar inglés, muy efectivo porque los alumnos se olvidan de que lo están aprendiendo.

5.1.5. Criterios de evaluación

Para llevar a cabo la evaluación de este tema, y en general de toda la asignatura, se tendrán en cuenta los contenidos y objetivos conceptuales, procedimentales y actitudinales que cumplirán los alumnos.

Los contenidos conceptuales consistirán en la totalidad de la materia teórica (flor, reproducción, nutrición...) presente en la unidad temática. Su evaluación se hará mediante una prueba escrita compuesta por una serie de cuestiones teóricas. En ella se tendrá en cuenta si el alumno ha comprendido la complejidad conceptual de la materia, es decir, qué es una planta, cuáles son sus partes y sus funciones de nutrición y reproducción. Esta prueba tendrá un valor del 40% de la nota final.

Se evaluará la capacidad procedimental del alumno (diferenciación, identificación, representación...) respecto a la unidad. Los criterios se obtendrán del examen teórico y de las actividades y tareas que el alumno realice en el aula y en su casa. El alumno aplicará la materia conceptual teórica mediante las actividades y tareas propuestas para consolidar y reafirmar su entendimiento. Se tendrá en cuenta la soltura con la que el alumno relaciona y desarrolla la teoría en el papel (claridad, expresión, argumentación, contenido y rigor). Las actividades de clase y el trabajo personal supondrán un 60% del cómputo global.

Naturalmente, se reparará con detenimiento en el grado de asimilación de la lengua inglesa que han tenido los alumnos. La evaluación del aspecto lingüístico será continua y no figurará específicamente en la evaluación final. Sin embargo, el profesor tendrá que hacer las consideraciones oportunas en el caso de que un alumno cometa excesivos errores al manejar el inglés, se notificará en el boletín de calificaciones. La evaluación se compone de la

expresión oral de los alumnos durante todo el curso, su expresión oral en los trabajos y la comprensión del inglés que denoten las actividades entregadas. El inglés no ocupará porcentaje de calificación, ya que es el soporte básico que sustenta la materia. Si el alumno no es capaz de dominar el inglés, no podrá hacer frente a los contenidos de la asignatura.

5.2. PLANIFICACIÓN GENERAL DE LAS SESIONES

Para abordar la unidad didáctica se dispondrá de 6 sesiones de 50 minutos cada una; en un aula con las mesas de los alumnos interconectadas en forma de “U”.

3. Taula: Jardueren plangintza orokorra

Nº de la sesión	Nombre de la actividad	Tiempo	Materiales
Sesión 1	Introducción de la unidad y coloquio sobre el tema entre los alumnos; apartado 1: “¿How are the plants?” y actividades diseñadas.	50 minutos.	Cuaderno milimetrado, lápiz, goma y pizarra.
Sesión 2	Apartado 2: “The plant’s food” y actividades diseñadas; regar las flores del patio del centro.	50 minutos.	Cuaderno milimetrado, lápiz, goma, pizarra y regaderas del centro.
Sesión 3	Apartado 3: “Reproduction of plants” y cultivo de una semilla en un envase de yoghurt.	50 minutos.	Pizarra, envase de yoghurt, semillas y algodón.

Sesión 4	Apartado 4: “I value my world” y anexo: “Planet of water”; y actividades diseñadas.	50 minutos.	Cuaderno milimetrado, lápiz, goma y pizarra.
Sesión 5	Actividades de repaso, nociones básicas sobre el cuidado del medio ambiente y elaboración de una flor de plastilina.	50 minutos.	Cuaderno milimetrado, lápiz, goma, plastilina y pizarra.
Sesión 6	Pequeño repaso oral; por último, una prueba de examen escrita.	50 minutos.	Lápiz y goma.
Sesión 7	Excursión al parque natural: “Señorío de Bértiz.” Y visita al museo interactivo del medio natural: “Margarita Flores”.	De 9:00 a 7:30 de la tarde.	Ropa deportiva, botas, chubasquero, cuaderno de notas, lápiz, mochila con almuerzo, comida, merienda y cantimplora de agua o zumo.

5.3. PLANIFICACIÓN DE CADA UNA DE LAS SESIONES

A continuación, se describen con detalle las sesiones destinadas a la unidad didáctica “The plants and the flowers”. Se divide cada sesión en tres apartados: descripción, organización pedagógica y descripción de la secuencia formativa planteada.

5.3.1. SESIÓN 1: INTRODUCCIÓN DE LA UNIDAD

5.3.1.1. Descripción de la actividad

Se introducirá a los alumnos en el mundo vegetal. Los alumnos comenzarán a interiorizar contenidos conforme se avance en el apartado 1: “How are the

plants?”. Las actividades posteriores consolidarán los conocimientos tratados. Cuando se dé por finalizada la sesión, se observará si los alumnos han adquirido los conocimientos previstos. De este modo, se evaluará que se han cumplido, o no, las expectativas recogidas en la planificación general.

Con la introducción inicial se cumplirá un objetivo conceptual básico: *“ampliar e identificar los conocimientos del alumno sobre el reino vegetal”*; también se cumplirá el objetivo didáctico relacionado con el léxico, sintaxis y aspectos gramaticales de la lengua inglesa. Al mismo tiempo al impartir la lección y hacer los ejercicios se contribuirá a un objetivo de la LOE: *“desarrollar hábitos de trabajo individual y de equipo, de esfuerzo y responsabilidad en el estudio, así como actitudes de confianza en sí mismo, sentido crítico, iniciativa personal, curiosidad, interés y creatividad en el aprendizaje”*. Este objetivo se irá consolidando durante todas las actividades teóricas y prácticas que se hagan en clase, por lo que se incluirá en varias sesiones, más adelante. Además, se trabajará el objetivo “f” de la Ley Orgánica de Educación, relacionado con la utilización de la lengua inglesa. Naturalmente, los alumnos cumplirán la competencia básica en comunicación lingüística.

5.3.1.2. Organización pedagógica

Para la introducción de la unidad se combinará la lección unilateral hacia los alumnos y la interacción alumno-profesor. Se acompañará la clase oral con dibujos y pequeñas anotaciones en la pizarra. Para impartir el apartado 1 se seguirá la teoría diseñada, haciendo que cada alumno lea en voz alta un párrafo y explicando los conceptos que vayan surgiendo. Se fomentará que los alumnos pregunten lo que no entiendan. Las actividades las realizarán en pequeños grupos, o individualmente, según convenga. Se corregirán en voz alta explicando las razones, a modo de repaso.

La sesión, de 50 minutos, se dividirá en dos mitades de 25 minutos cada una: por un lado, la introducción de la unidad y, por el otro, la realización de las actividades y su corrección.

5.3.1.3. Descripción de la secuencia formativa planteada

- *Fase inicial:* En la primera mitad de la sesión se escribirá el título de la unidad en la pizarra y se dibujará una flor con tizas de colores. Después, los alumnos serán quienes expresen sus conocimientos sobre la materia y, a continuación, se darán unas breves indicaciones conceptuales sobre los contenidos (concepto de planta, flor, su interacción con el mundo...).
- *Desarrollo:* En la segunda mitad de la sesión, se impartirá el apartado 1 de la unidad: “How are the plants?”. Se ordenará que cada alumno lea un párrafo del libro en voz alta y después se explicará lo que los alumnos no hayan entendido oralmente y haciendo esquemas en la pizarra; se fomentará que los alumnos pregunten las dudas que les vayan surgiendo. Después, se dejará que los alumnos realicen las actividades prácticas propuestas (actividades 2 y 3), individualmente. En el caso de que algunos alumnos acabaran, se les mandaría hacer también la actividad 1 (más motivante por su contenido).
- *Síntesis:* se finalizará la clase corrigiendo los ejercicios anteriores. Para ello se preguntará al azar a los alumnos que respondan las preguntas en función a lo que han escrito. Una vez terminada la corrección, los alumnos podrán plantear sus dudas.

5.3.2. SESIÓN 2: THE PLANT'S FOOD

5.3.2.1. Descripción de la actividad

Se introducirá a los alumnos en el mundo vegetal; motivándoles y creando un clima adecuado en el aula de manera que aprendan de forma teórica lo que luego más adelante se les enseñará de manera práctica en el patio del centro. Los alumnos comenzarán a interiorizar contenidos conforme se avance en el apartado 2: “The plant's food”. Las actividades posteriores consolidarán los conocimientos tratados y la actividad práctica (regar una planta del patio) reforzará el conocimiento que los alumnos tengan hacia el concepto de alimentación. Cuando se dé por finalizada la sesión teórica, se observará si los alumnos han adquirido los conocimientos previstos mediante una práctica en el patio y si presentan un comportamiento abierto hacia la materia.

Al impartir la lección teórica y al hacer los ejercicios en el aula se contribuirá a un objetivo de la LOE inherente a todas las sesiones: “desarrollar hábitos de trabajo individual y de equipo, de esfuerzo y responsabilidad en el estudio, así como actitudes de confianza en sí mismo, sentido crítico, iniciativa personal, curiosidad, interés y creatividad en el aprendizaje”. Al mismo tiempo, con esta sesión se conseguirá “Respetar, tolerar y apreciar el entorno natural” y “Adquirir la propensión al trabajo en grupo” (salir al patio del centro a regar las plantas); también “utilizar los conocimientos biológicos básicos sobre nutrición”; todos ellos objetivos didácticos. Por supuesto, se cumplen todos los objetivos y competencias básicas de la lengua extranjera que contemplamos en la descripción general de la planificación. Esto ocurrirá en todas y cada una de las sesiones, ya que la asignatura se imparte en inglés íntegramente. Por ello, no se hará referencia a estos objetivos en el resto de las sesiones.

5.3.2.2. Organización pedagógica

Se acompañará la clase oral con un dibujo de una planta, en el que se incluirán pequeñas anotaciones en la pizarra con distintos colores para diferenciar adecuadamente los distintos contenidos del temario, como por ejemplo, su nutrición vegetal (autótrofo y heterótrofo, savia bruta y savia elaborada...). Para impartir el apartado 2 se seguirá la teoría diseñada, haciendo que cada alumno lea en voz alta un párrafo y explicando los conceptos que vayan surgiendo. Las actividades las realizarán individualmente y se corregirán de manera oral explicando las razones, a modo de repaso, para comprobar que el alumno ha entendido correctamente el proceso de alimentación de una planta.

La sesión, de 50 minutos, se dividirá en dos mitades: por un lado, la introducción de la unidad y la realización de las actividades y su corrección (30 minutos) y, por el otro, la actividad práctica de regar las plantas del patio (15 minutos).

5.3.2.3. Descripción de la secuencia formativa planteada

- *Fase inicial:* Al comenzar la sesión se dibujará una planta para proseguir a indicar las partes y la nutrición vegetal que está tiene. Mientras tanto,

se dejará a los alumnos que participen en el aula y que realicen preguntas acerca de los contenidos que no hayan entendido para tener una base firme sobre los contenidos que flojean.

- *Desarrollo:* En la segunda mitad de la sesión, se impartirá el apartado 2 de la unidad: “The plant’s food” y tras haber enseñado el contenido, se dejará a los alumnos que realicen las actividades diseñadas de manera individual. Una vez finalizados los ejercicios, se corregirán en voz alta para observar si los alumnos han sido capaces o no de comprender el proceso de alimentación de las plantas.
- *Síntesis:* Por último, se pondrá en práctica lo aprendido en el aula regando las flores del patio del centro con el fin de compaginar diversión y aprendizaje. Se les entregara las instrucciones para el regado *(Consultar anexo nº1). Cuando se dé por finalizada la sesión teórica, se observará si los alumnos han adquirido los conocimientos previstos, mediante una práctica en el patio, y si presentan un comportamiento abierto hacia la materia.

5.3.3. SESIÓN 3: REPRODUCTION OF PLANTS

5.3.3.1. Descripción de la actividad

Al comenzar la sesión, se relacionará con el tema a los alumnos de forma amena, mediante un coloquio que ellos mismos realizarán en el aula. Seguidamente, ellos, empezarán a adquirir conocimientos con las explicaciones del profesor y una serie de diapositivas que les ayudarán a comprender mejor la lección *(Consultar anexo nº2). A esto se añadirán los ejercicios diseñados. Tras la primera parte, los alumnos realizarán un ejercicio con el que pondrán en práctica lo aprendido en el aula, y con el que finalizará la sesión.

Esta sesión sirve para consolidar una serie de objetivos y cumplir otros nuevos. Un objetivo conceptual básico será “ampliar e identificar los conocimientos del alumno sobre el reino vegetal”. Al mismo tiempo, a lo largo de la sesión, se consolidará un objetivo de la LOE, también reflejado en las demás sesiones: “desarrollar hábitos de trabajo individual y de equipo, de esfuerzo y responsabilidad en el estudio, así como actitudes de confianza en sí mismo,

sentido crítico, iniciativa personal, curiosidad, interés y creatividad en el aprendizaje”.

5.3.3.2. Organización pedagógica:

Para la introducción del apartado el profesor intentará que los alumnos muestren una motivación y una actitud positiva hacia éste. Así evitaremos una posible distracción del alumnado. Para ello los alumnos realizarán un coloquio en el que se comunicarán y expresarán sus conocimientos previos, y de esta manera aproximarse al tema. Tras éste, se acompañará la explicación del profesor utilizando la teoría diseñada y un proyector que ilustrará una serie de diapositivas para que los alumnos visualicen; y así, se acerquen a la realidad. Durante la segunda parte de la sesión se realizará una práctica en la que los alumnos serán los protagonistas, al realizar su propio experimento: insertarán una semilla en un envase de yogur y pasados unos días, hacer una observación en común.

La sesión de 50 minutos, se dividirá en dos fases de 25 minutos: por un lado, la introducción del apartado incluyendo el coloquio y la explicación del profesor, y por otro la parte práctica.

5.3.3.3. Descripción de la secuencia formativa planteada

- *Fase inicial:* Al comenzar la sesión, se realizará un breve coloquio en el que los alumnos mostrarán sus conocimientos previos sobre la reproducción de las plantas.
- *Desarrollo:* Seguidamente se dará una serie de conceptos para que los alumnos comprendan mejor este apartado. Para ello se emplearán unas diapositivas con imágenes del crecimiento de una planta y los diferentes procesos que realizan; todo siguiendo la teoría diseñada. También estudiarán los distintos tipos de plantas que existen y las distintas partes que componen una flor. Posteriormente realizarán unos ejercicios del libro de texto (concretamente el 2 y el 3) referentes a estos apartados.

- *Síntesis:* Se completará la sesión con un ejercicio práctico en el que los alumnos deberán experimentar estos contenidos, realizando un cultivo de una semilla en un envase de yogur, para que sean ellos mismos quienes verifiquen los conocimientos adquiridos en el aula.

5.3.4. SESIÓN 4: I VALUE MY WORLD

5.3.4.1. Descripción de la actividad

Al comienzo de la sesión, se explicará el apartado 4 de la unidad: “I value my world” y posteriormente los alumnos colocados en grupos de dos personas realizarán las actividades diseñadas con este apartado. En la segunda mitad de la sesión, se procederá a explicar el anexo incluido en esta unidad: “Planet of water” y se realizarán las actividades propuestas.

Con esta sesión se ven cumplidos cinco de los objetivos propuestos en la tarea 1. En primer lugar, los objetivos de la LOE que se cumplirán a lo largo de esta sesión serán los siguientes: “Desarrollar hábitos de trabajo individual y de equipo, de esfuerzo y responsabilidad en el estudio, así como actitudes de confianza en sí mismo, sentido crítico, iniciativa personal, curiosidad, interés y creatividad en el aprendizaje” y “Conocer y valorar su entorno natural, social y cultural, así como las posibilidades de acción y cuidado del mismo”. En segundo lugar, el objetivo general de área/materia para primaria del Real Decreto: “Analizar algunas manifestaciones de la intervención humana en el medio, valorándola críticamente y adoptando un comportamiento en la vida cotidiana de defensa y recuperación del equilibrio ecológico y de conservación del patrimonio cultural”, también se verá cumplido a lo largo de esta sesión. Por último, los objetivos actitudinales anteriormente propuestos: “Adquirir la propensión al trabajo en grupo (mediante actividades complementarias)” y “Respetar, tolerar y apreciar el entorno natural”, también se cumplirán a lo largo de esta sesión.

5.3.4.2. Organización pedagógica

Para impartir el apartado 1, se hará uso de la teoría diseñada. Las actividades propuestas se realizarán por parejas y una vez finalizadas se corregirán en voz alta.

La sesión se dividirá en 2 partes de 25 minutos cada una de ellas. La primera de ellas corresponderá a la explicación del apartado 1 y a la realización y corrección de las actividades relacionadas con este apartado, la segunda consiste en el anexo: “Planet of water”.

5.3.4.3. Descripción de la secuencia formativa planteada:

- *Fase inicial:* Se hará una breve introducción a los alumnos acerca de los contenidos que se van a tratar a lo largo de la sesión. Después serán los alumnos quienes expresen sus conocimientos acerca de este tema contestando a las preguntas que el profesor haga en clase.
- *Desarrollo:* posteriormente se impartirá el apartado 4 de la unidad: “I value my world”, y los alumnos colocados en grupos de dos personas realizarán las actividades propuestas para este apartado (Actividades 1 y 2), una vez finalizadas uno de los alumnos de cada uno de los grupos realizará la corrección de una de estas actividades. Posteriormente, en la segunda mitad de la sesión se procederá a la explicación del anexo: “Planet of water”, (cada uno de los alumnos leerá un párrafo). A continuación, los alumnos individualmente realizarán los ejercicios 2, 3, 5 y 6.
- *Síntesis:* Para concluir la clase se corregirán las actividades anteriormente propuestas en voz alta y posteriormente el profesor preguntará a sus alumnos si tienen alguna duda acerca de lo explicado en clase, o tienen curiosidad por conocer algo más acerca de este apartado. En caso de que surja alguna duda, el profesor la contestará en voz alta para toda la clase.

5.3.5. SESIÓN 5: REPASO DE LA UNIDAD

5.3.5.1. Descripción de la actividad

Se comenzará la sesión con un pequeño repaso de la unidad. Consistirá en realizar unos ejercicios elegidos por el profesor, en grupos, con el fin de

afianzar los contenidos y hacer ver al alumno que ha adquirido los conocimientos, de toda la unidad, durante las sesiones anteriores.

Se observará que se cumplen objetivos planteados en la tarea 1, así como uno de los objetivos didácticos actitudinales “Adquirir la propensión al trabajo en grupo” con las actividades que se realizarán en la sesión que nos ocupa, los alumnos trabajaran en parejas para ayudarse mutuamente y compartir conocimientos.

Al hacer los ejercicios se contribuirá a un objetivo de la LOE: “desarrollar hábitos de trabajo individual y de equipo, de esfuerzo y responsabilidad en el estudio, así como actitudes de confianza en sí mismo, sentido crítico, iniciativa personal, curiosidad, interés y creatividad en el aprendizaje”. Finalmente, a través de estas actividades también se observará que se han cumplido unos objetivos conceptuales “identificar los conocimientos del alumno sobre el reino vegetal”.

Tras realizar los ejercicios se procederá a la corrección de éstos en el aula. Seguidamente, durante la segunda parte de la clase, los alumnos realizarán un ejercicio práctico en el que, tras el repaso del tema, deberán realizar una manualidad: tendrán que elaborar una flor de plastilina.

5.3.5.2. Organización pedagógica

Durante esta sesión, el profesor intentará motivar al alumno de cara a una prueba escrita. Para ello, los alumnos trabajarán en grupos e intentarán responder las cuestiones lo antes posible. Mientras los alumnos trabajan, el profesor se pasará por los grupos para responder dudas y ayudar a los alumnos. Una vez terminados los ejercicios, el profesor realizará la corrección oralmente, y dará paso a la siguiente actividad.

En la segunda fase, con el fin de que los alumnos se relajen y cambiar la metodología de la clase, éstos deberán realizar una práctica diferente a las anteriores: tratarán de elaborar una flor de plastilina, para más tarde exponerla y decorar la clase. Con este ejercicio se pretende amenizar la sesión.

La sesión durará 50 minutos y se dividirá en dos fases de 25 minutos cada una. Durante la primera, los alumnos realizarán una serie de ejercicios escritos mientras el profesor resuelve dudas, y más tarde los corregirá oralmente.

Durante los 25 minutos restantes los alumnos realizarán una manualidad con el fin de decorar la clase y finalizar el temario.

5.3.5.3. Descripción de la secuencia formativa planteada

- *Fase inicial:* se motivará a los alumnos antes de realizar una serie de actividades en grupo, con las que se hará un breve repaso de lo aprendido en sesiones anteriores.
- *Desarrollo:* los alumnos deberán realizar unos ejercicios de repaso de la unidad, elegidos por el profesor, con el fin de aclarar conocimientos, en grupos. Los alumnos que realicen las actividades antes del tiempo previsto se les proporcionará un material complementario con una serie de ejercicios más amenos. El profesor se pasará por las mesas para resolver las posibles dudas que tenga el alumnado. Más tarde, el profesor corregirá estos ejercicios y procederá a explicar la siguiente actividad.
- *Síntesis:* para finalizar la sesión los alumnos realizarán una manualidad con plastilina: elaborarán una flor para exponerla y decorar la clase.

5.3.6. SESIÓN 6: EXAMEN FINAL ESCRITO

5.3.6.1. Descripción de la actividad:

Esta sesión servirá al docente para evaluar objetivamente el aprendizaje que los alumnos han adquirido al trabajar esta unidad didáctica; se hará una prueba escrita con diez preguntas, sobre diez puntos. La prueba, como el resto de la materia, será en inglés.

El objetivo que gira en torno a esta sesión es: “Desarrollar hábitos de trabajo individual y de equipo, de esfuerzo y responsabilidad en el estudio, así como actitudes de confianza en sí mismo, sentido crítico, iniciativa personal, curiosidad, interés y creatividad en el aprendizaje”; sobre todo las partes en las que menciona: “desarrollar hábitos de trabajo individual”, “actitudes de confianza en sí mismos”, “sentido crítico” e “iniciativa personal”.

5.3.6.2. Organización pedagógica

Se dividirá la jornada, de 50 minutos, en dos: la preparación y el examen. Las explicaciones, movimientos del mobiliario y tiempo de reflexión ocuparan 15 minutos; y el examen, los 35 minutos restantes.

5.3.6.3. Descripción de la secuencia formativa planteada

- *Fase inicial:* Se realizara un pequeño repaso oral sobre los apartados de la unidad (encaminado al examen posterior), mencionando y refrescando los conceptos más complejos.
- *Desarrollo:* se pedirá a los alumnos que separen sus mesas una corta distancia prudencial y se dejen unos instantes de reflexión. Después de dar las instrucciones de redacción de la prueba escrita, consistente en diez preguntas cortas teóricas, se repartirán.
- *Síntesis:* Se comprobaran si las expectativas de aprendizaje planteadas en un principio se han cumplido satisfactoriamente, en función de los resultados de la prueba.

5.3.7. SESIÓN 7: EXCURSIÓN

5.3.7.1. Descripción de la actividad

Se hará una excursión consistente en dos visitas: al parque natural “Señorío de Bértiz” y al museo interactivo: “Margarita Flores”. Los alumnos tendrán sus períodos de recreo y comida. Al final de la tarde regresarán a sus domicilios.

Esta sesión sirve para consolidar todos los objetivos que se han ido supliendo a lo largo de toda la unidad, y cumplir otros nuevos.

En primer lugar “desarrollar hábitos de trabajo individual y de equipo, de esfuerzo y responsabilidad en el estudio, así como actitudes de confianza en sí mismo, sentido crítico, iniciativa personal, curiosidad, interés y creatividad en el aprendizaje”, que se trabaja en todas las sesiones. Se verá satisfecho el segundo de los objetivos de la LOE. “conocer y valorar su entorno natural, social y cultural, así como las posibilidades de acción y cuidado del mismo”. También se satisface el objetivo propuesto en el Real Decreto. “analizar algunas manifestaciones de la intervención humana en el medio, valorándola

críticamente y adoptando un comportamiento en la vida cotidiana de defensa y recuperación del equilibrio ecológico y de conservación del patrimonio cultural”. Se cumplen los objetivos conceptuales planteados en la tarea 1, así como uno de los objetivos didácticos actitudinales “respetar, tolerar y apreciar el entorno natural”.

5.3.7.2. Organización pedagógica

La excursión tendrá un carácter formativo a la vez que lúdico. El guía inculcará a los alumnos conocimientos acerca de la flora, la fauna, clima... En la segunda parte de la excursión, en el museo, los alumnos interactuarán con las exposiciones presentes aprendiendo a la vez que se divierten. El recreo en el parque servirá para que desconecten temporalmente del trabajo académico, evitando así la fatiga. Durante la excursión se hará hincapié en las pautas de comportamiento que deberán seguir los alumnos a lo largo de toda la excursión.

Se partirá hacia el Señorío de Bértiz a las 9 de la mañana. La visita durará 3 horas; a las once y media se hará un breve descanso para almorzar y se continuará con el guía hasta la una y media. A esta hora tendrá lugar la comida y el tiempo de recreo: 2 horas. A continuación se tomará el autobús y se llegará en media hora al museo “Margarita Flores”. Tras 2 horas de libre recorrido por el museo interactivo, a las cinco y media, se merendará en las inmediaciones y se regresará en autobús; a las 6 horas.

5.3.7.3. Descripción de la secuencia formativa planteada

- *Fase inicial:* Se realizará una excursión al parque natural “Señorío de Bértiz”, situado en los valles cantábricos de la montaña de Navarra. La visita será guiada y tendrá como objeto conocer los diferentes tipos de plantas y árboles que hay a lo largo de todo el recinto. Se hará un receso para almorzar, partiendo la visita al parque en dos.
- *Desarrollo:* Finalizada la visita, tendrá lugar la comida en los merenderos de las proximidades del parque. Tras un periodo de recreo en el parque

de la zona, la excursión proseguirá en el museo interactivo de la naturaleza “Margarita Flores”, situado en un pequeño pueblo cercano al parque, llamado San Rodolfo Callejero.

- *Síntesis:* Después de la visita al museo, los alumnos merendarán y se montarán en el autobús destino a la escuela. Durante el camino de vuelta se irá comentando en grupo lo visto durante la excursión, además de los diferentes tipos de árboles y plantas que vean por la ventanilla.

ONDORIOAK ETA HAUSNARKETA

Lan honen inspirazioa, txikitatik Ingelera atzerriko hizkuntza bezala izan duten eta hizkuntza hau guztiz menperatzen ez duten ikasleak izan dira.

Zer egiten da gaizki, edo zer hobetu daiteke ikasleek ama hizkuntza bereganatzen duten moduan atzerriko hizkuntza bereganatzeko? Desberdintasuna argi dago: atzerriko hizkuntza “ikasten” den bitartean, ama hizkuntza “beregantzen” da.

Gramatika praktikatu, hiztegia ikasi, bakarrizketak eta elkarrizketak entseatu edota idazlanak idatzi bezalako jardueretan oinarritzen diren hizkuntza irakasgaiak jasan dituzten ikasleek, gehienetan emaitza praktikoa eskasak lortzen dituzte. Atzerriko hizkuntza modu “natural batean” ikasten ez dutenez, hau praktikan jartzeko ama hizkuntzan oinarritzen dira. Hau da, ama hizkuntzatik ingelesera itzultzen dute.

Askotan ez gara ohartzen haurrak hizkuntzak ikasteko duten gaitasunaz. Hizkuntza desberdinak bereganatzen dituen haur batek hobeto garatuko ditu bere gaitasun kognitiboak. Honengatik, hizkuntza desberdinetan hausnartzeko eta pentsatzeko gaitasuna abantaila bat suposatzen du zentzu askotan.

Argi eduki behar da nahiz eta hizkuntza desberdinak erabiltzeko gaitasuna mugatua izan, haurren gaitasun kognitiboen garapenean eragin positiboa izango duela. Fenomeno berbera ikuspuntu desberdinetatik ikusteko gai izatea, hau da, hizkuntza desberdinetatik “begiratzea”, gure gaitasun kognitiboetan eragin interesgarria du.

Beraz, Eduki eta Hizkuntza Gehigarrien Ikaskuntza Integratuak (EHGII hemendik aurrera), ez du soilik kompetentzia linguistikoak bilatzen. Hizkuntza desberdinak landuz lortu daitezkeen aukera kognitibo desberdinak ikusita, EHGIIak kontzeptualizazioan ere eragina dauka, hau da, pentsatzeko daukagun moduan. Gauza baten inguruan hizkuntza desberdinetan pentsatzeko gaitasuna izatea kontzeptuen ulermena aberasten du eta *asoziazioen mapa kontzeptualaren* baliabideak zabaltzen laguntzen du. Honek kontzeptu desberdinen erlazio barietate handiago eta aberatsagoa ahalbidetzen du, eta ikasleari ikaskuntza maila osatuagoen bila joatea laguntzen du.

Sergio Moro Duarte

EHGIIan ikasleen arreta ikaskuntza jarduera batean zentratzen diren egoerak errazten dira, berez hizkuntza jarduera bat ez direnak. Beraz, “pentsatzeko”, hizkuntza horretan murgiltzeko aukerak erraztea lortzen da. Hau da, hizkuntza bereganatzeko aukerak errazten dira.

Aurretik esan den moduan, EHGIIan irakasgai bat edo gehiago *hizkuntza gehigarri* batean irakasten dira. Lan honetan, Ingelesari garrantzia eman zaio lehenengo paragrafoaren arrazoia dela eta. Baina bigarren hizkuntza edota komunitate baten hizkuntzan izan daiteke ere.

Ingelesa irakasgaiarekin azaldu den egoera berbera, A ereduko ikasleak euskaraz jasotzen duten irakasgaiarekin gertatzen da. Hori dela eta, Nafarroako ikastetxeetan EHGIIaren sustapena interesgarria izango litzatekeela uste dut.

Nafarroako Hezkuntza Departamentuan, Euskal Erkidegoan EHGII esperientziekin Nafarroako ikastetxeek baino pausu bat aurreratuagoak daudela esan zidaten. Hau da erraztu zidaten dokumentu motz bat:

“Ingelesaren irakaskuntza-ikaskuntza hobetu nahian, Euskadin esperientzia desberdinak burutzen ari dira. Alde batetik, INEBI programak daude (*El inglés a través de contenidos/Ingelesa Edukien Bitartez*) Lehen Hezkuntzan eta bestetik, BHINEBI programak (*El inglés a través de contenidos en Enseñanza Secundaria/ Bigarren Hezkuntzan Ingelesa Edukien Bitartez*).

Gainera 2003-2005. biurtean zehar, Bigarren Hezkuntzako 12 ikastetxek EPn (*Experiencia Plurilingüe/Esperientzia Eleanitza*) parte hartu zuten. Honetan, ordu gutxiengo batzuk curriculumaren edukiak ingelesean irakastera konprometitu ziren; horietako sei ikastetxe aukeratuak izan dira aurrera eramaten ari den ikerketan parte hartzeko. Ikastetxe hauek curriculumeko eremu desberdinak hiru hizkuntza desberdinetan ikasteko aukera eskaintzen dute: euskaraz, gazteleraz eta ingelesez. Esperientzia honen ondoren, aipaturiko esperientzia beste ikastetxeetara zabaldu da, non batzuek frantsesa eskaintzen hasi diren.

Guzti hau, ikasleek EHGII metodologiarekin hizkuntzekin dituzten aurrerapenak eta onurak agerian uzten du.

Bukatzeko, Nafarroan azken urteotan ematen ari den egoeraren inguruan hitz egitea gustatuko litzaidake. Argi dago ingelerak berebiziko garrantzia duela gaur egungo gizartean eta ikasleak geroz eta gazteago hasten direla ikastetxean hizkuntza hau ikasten. Honek mota askotako iritziak sortzen ditu. Izan ere, askok euskarari garrantzia eman beharrean ingelerari garrantzi gehiago ematen zaiola uste dute.

Lan honen bitartez EHGII metodologia defendatu nahi izan da, baina inondik inora ingelera euskararen gaintetik jartzea. Metodologia honen aldarrikapena eta sustatzea izan da helburua. Izan ere, aurretik aipatu dudan moduan, metodologia hau edozein hizkuntza gehigarriarekin eraman daiteke aurrera.

Bukatzeko, aipatu beharra dago metodologia honen ezarpena ez dela egun batetik besterako gauza bat. EHGII aurrera eramateko irakasleen formakuntza oso garrantzitsua da; eta bestetik, honen ezarpenaren ondoren, ezinbestekoa dela metodologiaren ebaluaketa bat egitea, alde batetik, zehaztutako helburuak bete diren edo ez konprobatzeko, eta bestetik, hobekuntzak zehazteko.

ERREFERENTZIAK

Arauk

Decreto Foral de Educación

LOE (2006)

Liburuak

Anderson, L. W. and Krathwohl, D. R. (eds.) (2001) A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives, New York: Longman

Bloom, B. S. (1956) Taxonomy of Educational Objectives, Handbook I: Cognitive Domain, New York: Longman

Byram, M. (1989) Cultural Studies in Foreign Language Education, Clevedon: Multilingual Matters

Coyle, D. (2000) New Perspectives on Teaching and Learning Modern Languages, Clevedon: Multilingual Matters

Eurydice (2006) Content and Language Integrated Learning (CLIL) at School in Europe, Brussels: Eurydice

Freire, P. (1972) Pedagogy of the Oppressed, New York: Herder and Herder.

Halliday, M. A. K. (1978) Language as Social Semiotic: The Social Interpretation of Language and Meaning, London: Arnold

Marsh, D. (2000) Using Languages to Learn and Learning to Use Languages, Jyväskylä: University of Jyväskylä

Marsh, D., Enner, C. eta Sygmund, D. (1999) Pursuing Plurilingualism, Jyväskylä: University of Jyväskylä

Marsh, D., Maljers, A. eta Hartiala, A-K. (2001) Profiling European CLIL Classrooms, Jyväskylä: University of Jyväskylä

Vygotsky, L. S. (1978) Mind in Society, Cambridge, MA: Harvard University Press.

Wells, G. (1999) *Dialogic Inquiry: Towards a Sociocultural Practice and Theory of Education*, Cambridge: Cambridge University Press

Bestelako iturriak

Donato, R. (1996) 'Sociocultural perspectives on foreign language learning, teaching practice and research', AIL A Conference, Jyväskylä, Finlandia, 1996. urteko Abuztua

Nafarroako Hezkuntza Departamentuan burututako elkarrizketa

ERANSKINAK

INSTRUCTIONS FOR WATERING PLANTS

1) Ask the custodiam at the school a watering can.

Ask

Watering Can

2) Fill the water.

watering can with

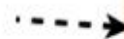
3) Water the plant.

Be Careful!

Don't water directly on the leaves or in the flowers, because the plant can drown.

Here!

Reproduction Of Plants

Part III

Clasification:

Plants with flowers and plants without flowers

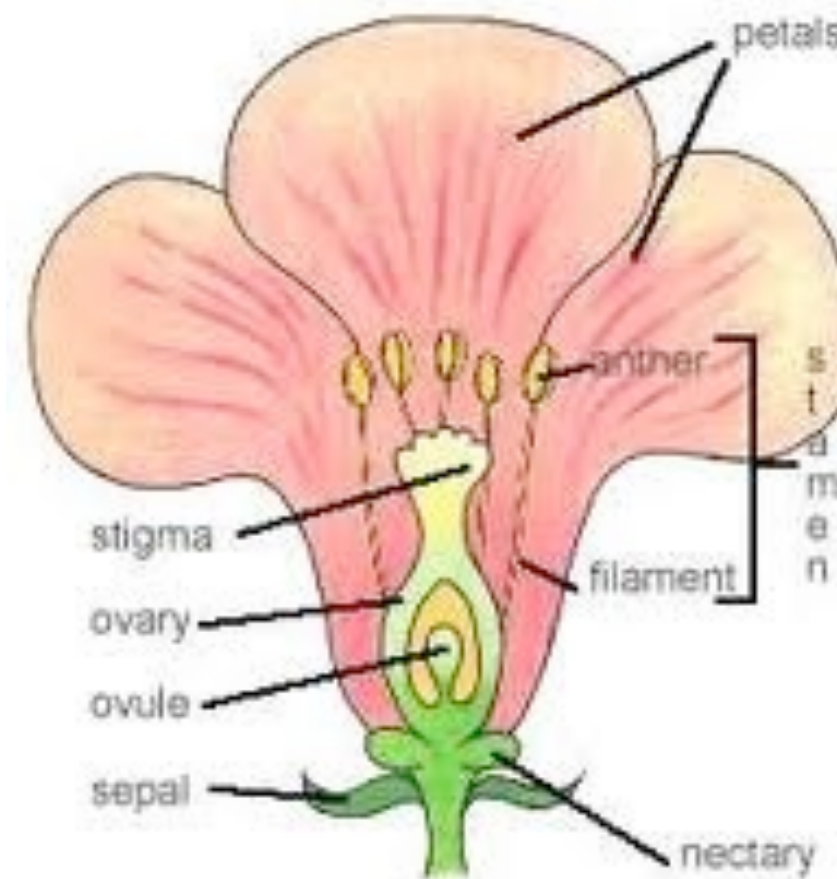
Plant with flower

Plant without flower

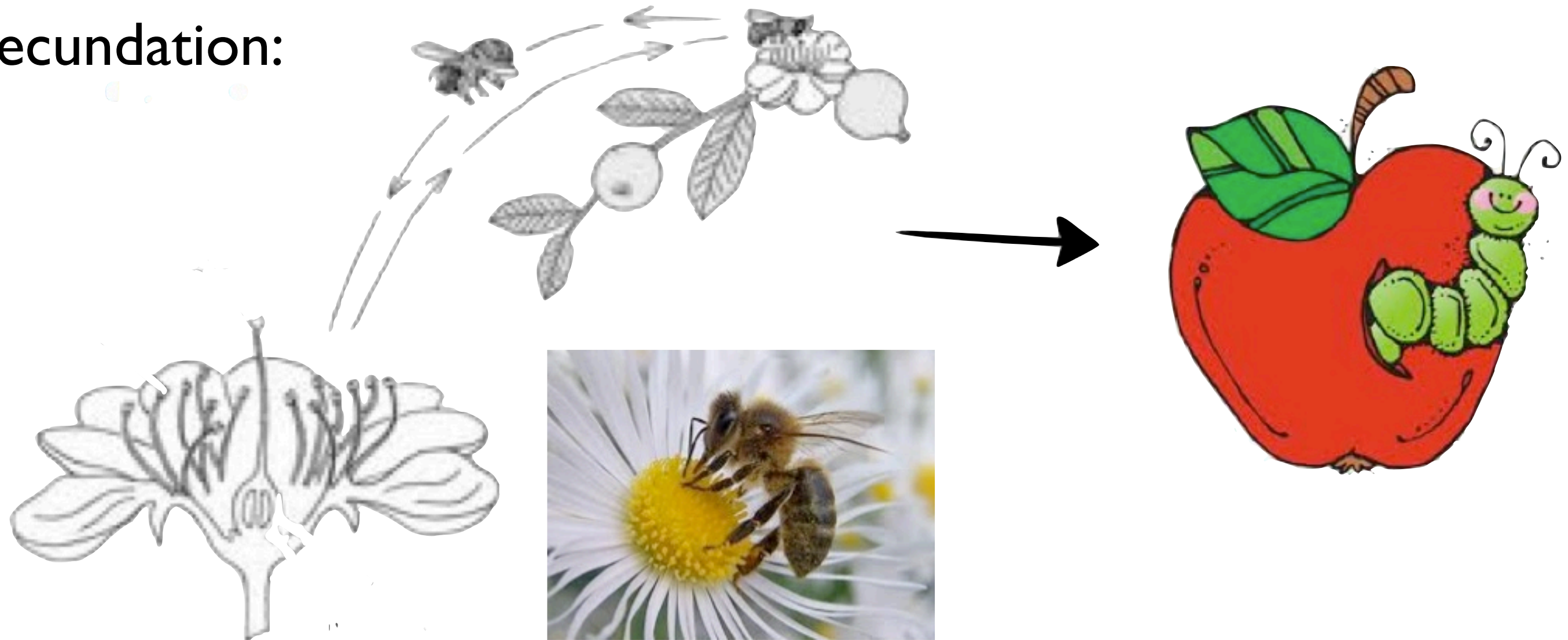
Parts Of a Flower

- Petals
- Pistil
- Stemen
- Sepals
- Chalize
- Corolla

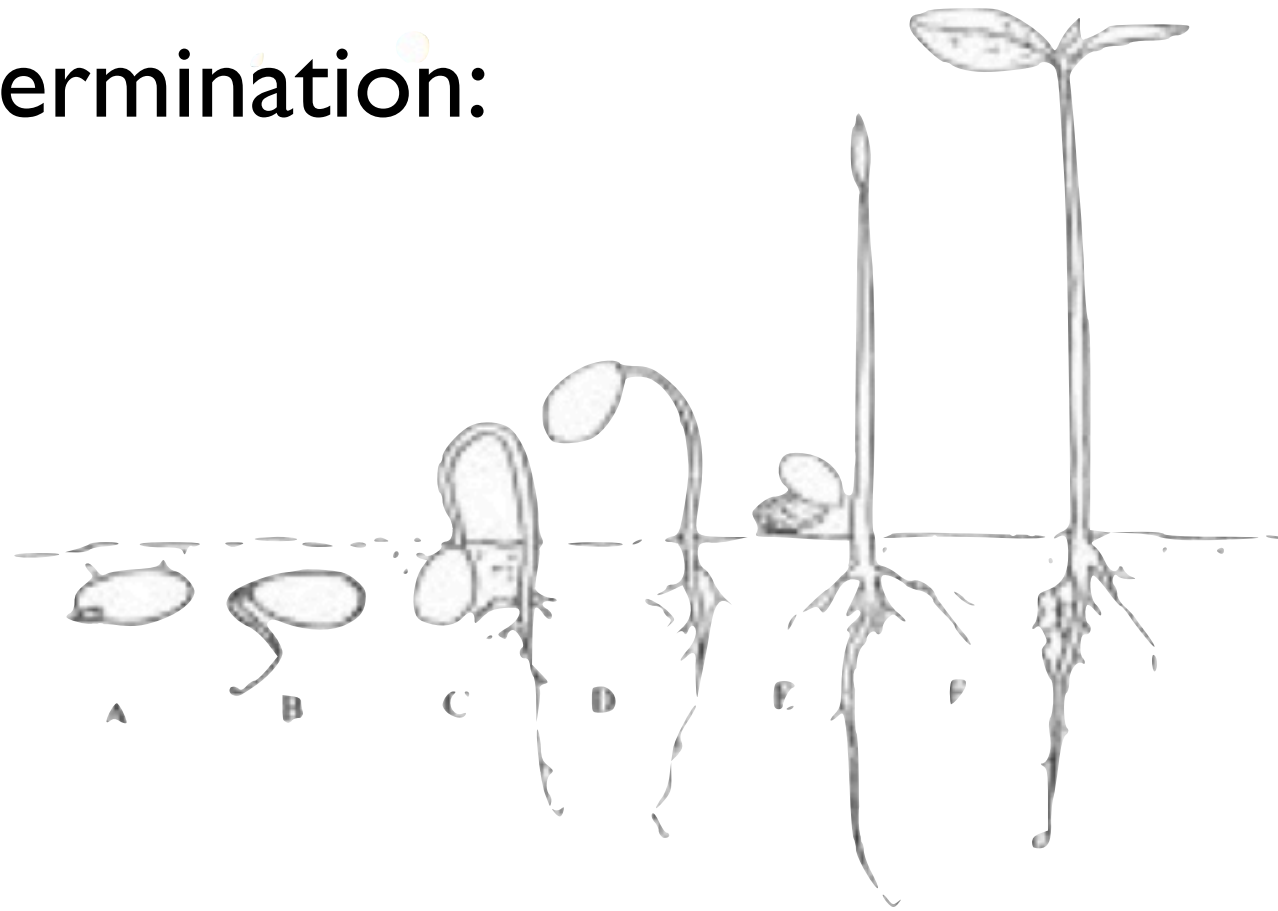
The Flowers Will Become Fruits!

• Fecundation:

Reproduction Of Plants in the Earth

• Germination:

• Seed:

PLANTING A SEED

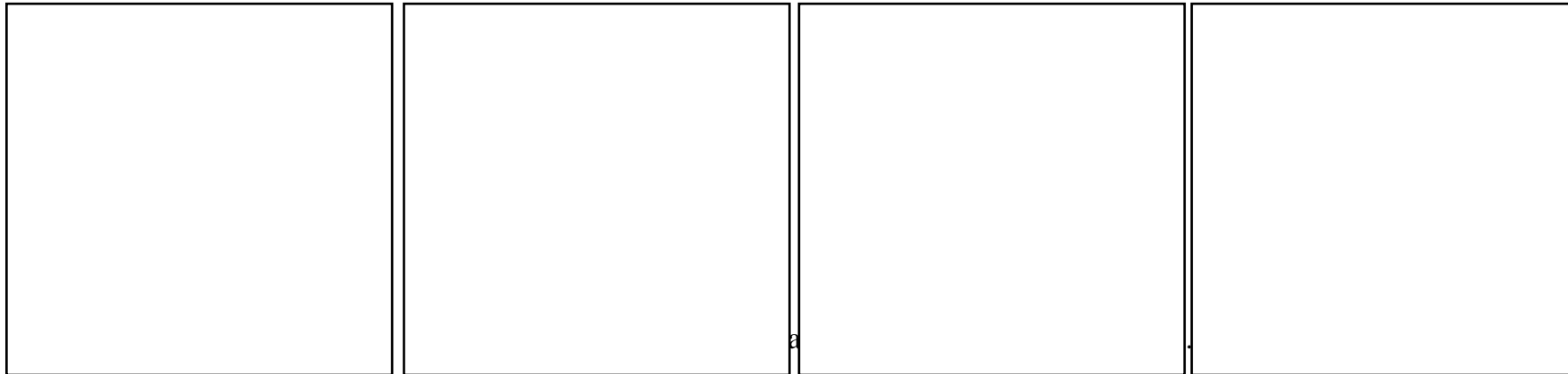
Name:

Date:

Think about the activity.

Some days ago we planted a seed in a container of yogurt:

1. See the container.
2. Draw in the first picture how the seed was the first day.
3. Fill in the second and third picture with the process has followed the seed.
4. Draw in the fourth frame how is the seed now.

1. What do you see in the first drawing?

2. What happened in the second picture? ?

3. How did the flower changed?

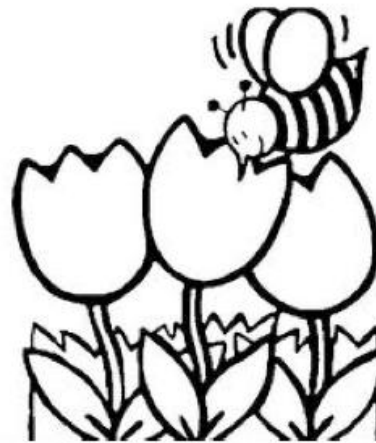
4. And now, How is the plant?

1. Paint these pictures and describe them with your words:

Description:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Description:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Description:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

HOW ARE THE PLANTS?

Look at the plant of the photograph: has it got flowers?

How are its leaves and its stem?

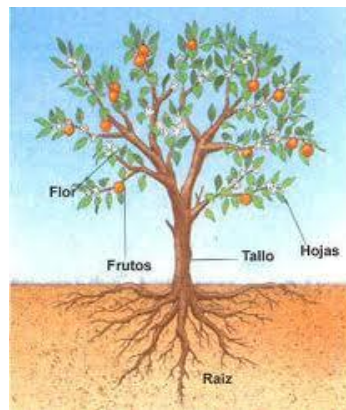
In the world there is a big variety of plants: there are small and big plants and they can be the different colors and forms.

❖ PARTS OF A PLANT

Most of the plants can separate in three parts:

- **Root:** The root is the part that grows into the earth. It holds the plant and absorbs the water from the floor. It makes its own food.
- **Stem:** The stem keeps the leaves. It can be separate in branches. It grows looking for the sun.
- **Leaves:** It leaves born from the stem or the branches. They used to be green.

❖ DECIDUOUS AND EVERGREEN

Some trees, for example the oak and the chestnut tree, lose their leaves in autumn. They are deciduous.

Other trees, for example the pine, don't lose their leaves, unless they keep them all year.

❖ TYPES OF STEMS

The stems of the plants can be herbaceous and woody.

- The herbaceous stem is fine, soft and flexible. The herbs have got an herbaceous stem. For example the poppy and the parsley.
- The woody stem is hard and inflexible. For example the rosetree and the cork oak.

REMEMBER!

The parts of a plant are: root, stem and leaves.
The stem of the plants can be herbaceous and woody.

ACTIVITIES

I HAVE LEARNT A LOT!

1. Draw a plant and write each of its parts.
2. What is a deciduous tree? What is an evergreen tree? Write three examples.
3. Classify the following herbs, shrubs or trees:

ROCKROSE

WHEAT

THYME

ORANGE TREE

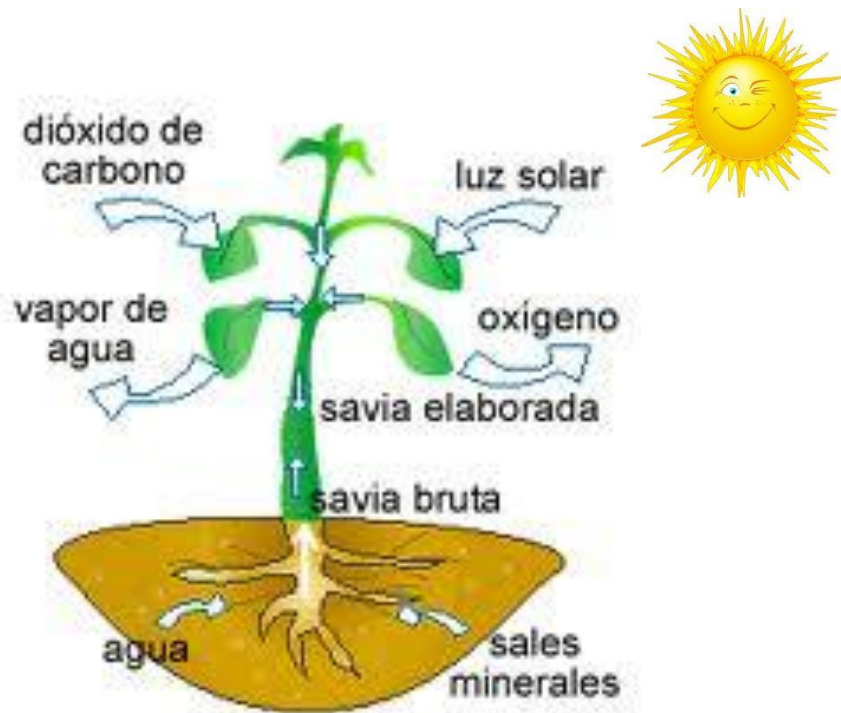
PLANT'S FOOD

The plants need the sunlight to live, and also, they need water and some nutrients that there are in the floor and in the air.

❖ THE PLANTS DO THEIR OWN FOOD

The plants are the only living able to do their own food. So, they absorb nutrients and they convert them like that:

- For the root, the plants take in water and nutrients called minerals. Water and minerals are the raw sap. The sap goes up to the leaves.
- Through the leaves, plants take in a carbon dioxide.
- In leaves, the raw sap is mixed with carbon dioxide and becomes food with the help of the sun. This food is called elaborated sap.

❖ THE PLANTS PRODUCE OXYGEN

While the plants are doing their food, they take from the air carbon dioxide and they realise oxygen. The oxygen that the plants produce is very important, because the living needs to live.

REMEMBER!

Plants convert the raw sap in elaborated sap.
Plants catch carbon dioxide and expel oxygen.

ACTIVITIES

1. Complete the following sentences:

- ii. Plants need sunlight,, minerals that make and the carbon dioxide that there is in the..... .
- iii. While the plants produce, plants take in air and they expel that we need to live.

2. Explain in your notebook what the difference between raw sap and elaborated sap is.

3. What follows the plants when they transform the raw sap in elaborated sap?

- Minerals
- Carbon dioxide
- Oxygen

REPRODUCTION OF PLANTS

Plants can be classified in plants with flowers and plants without flowers.

❖ PLANTS WITH FLOWERS AND PLANTS WITHOUT FLOWERS

Some plants, for example the ferns, don't have flowers. However, most of plants have got flowers, for example, the apple tree and the almond tree.

The flower has got some parts:

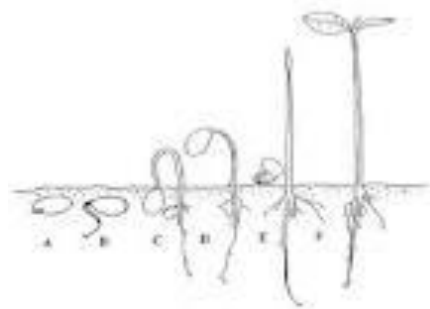
- The color leaves are called petals. All the petals together make up the corolla.
- The corolla is held by some green leaves called sepals. All the sepals together make up the calyx.
- The stamens and the pistil are surrounded by the petals.
 - The stamens have got the pollen.
 - The pistil has got the ovules.

❖ FLOWERS CAN BE CONVERTED IN FRUITS

When the pollen grains of a plant join with the pistil ovules, the flower is converted in a fruit. This process is called fertilization.

In the fruits there are some seeds. When the seeds fall in the ground, it can born a new plant. This process is called germination.

REMEMBER!

Plants can be classified in plants with flowers and plant without flowers.

The parts of a flower are: corolla, calyx, stamens and pistil.

Flowers can be converted in fruits. The fruits have got seeds.

ACTIVITIES

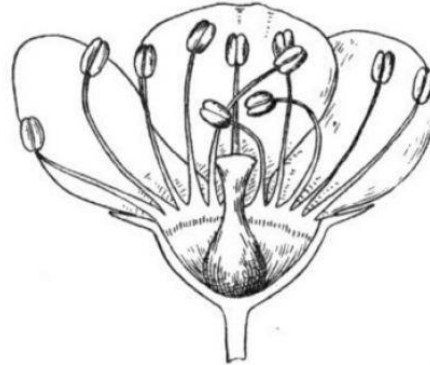
1. Copy this drawing and paint according to the colour that has the word.

1. COROLLA

2. GOBLET

3. STAMENS

4. PISTIL

2. Draw and explain how the flower turns into fruit.

3. Explain in your notebook the process of germination of a seed.

I VALUE MY WORLD

The Amazon: a big lung

The red mangrove is one of the many plants that live in the Amazon rainforest, the largest in the world. The Amazon rainforest is so big and has many plants that can produce a huge amount of oxygen. So, Amazon is also known as the "lungs of the planet."
A portion of this forest has been destroyed by people who wanted to get wood or other benefits. Meanwhile, others are grouped in associations to defend and protect this precious forest.
Plants are essential for the survival of all. Therefore, and because they are living beings, we must respect and care.

ACTIVITIES

⊙Think

1. Why is called the "lungs of the planet" to the Amazon?

⊙You can also take care of the plants

Just like people who defend and protect the Amazon rainforest, you can help save the environment, too.

2. If you go on a trip with your family or with your friends, what do you do to avoid damaging the plants?

⊙Group

3. What measures would you take to protect the forests and restore the forests that have been destroyed?

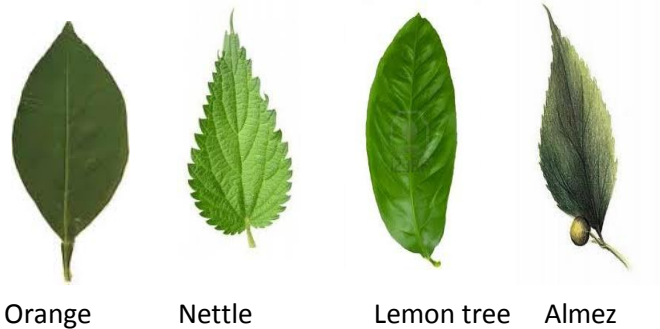
I KNOW DO THIS

What do you look like leaves? The leaves of the plants have very different ways: according to the object we remember, we can compare them with needles, saws or the tip of a spear.

🕒 Look at the example

From the shape of its edge, we can divide these sheets in whole, if they have the edge smooth, or in sawed, if they have the edge in the form of mountains.

WHOLE	SAWED
Orange	Nettle
Lemon	Almez

🕒 Now, do it yourself

1. Classifies according to form sheets. Copy the table and draw each sheet where applicable.

PINE TREE

ELM

CORDATUM

LAUREL

HEART FORM	NEEDLE-SHAPED	ROUNDED	SPEAR-SHAPED

🕒 To finish...

2. Copy and complete the sentence.

-To sort the leaves, we look at its edge or on its

PLANET OF WATER

A meadow under the sea

Sure you have ever seen meadows in the mountains, but it's possible that you don't know that in the Mediterranean sea there are big meadows. The marine meadows are formed with a plant called posidonia.

In these marine meadows a lot of different livings live there, because they find food and cover in them. For example seahorses, starfishes, grouper...

These marine meadows also are very important because, as any plant, when they

make their food, they give off oxygen that the livings need to breathe.

Another advantage of the meadows of posidonias is that they stop the waves, so they help to preserve the beaches.

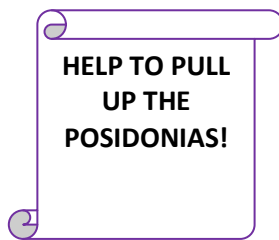
However, some actions of people, as constructions on the coast or certain types of fishing are harmful and can do disappear them.

Do I understand everything?

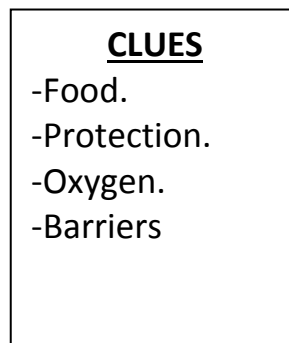
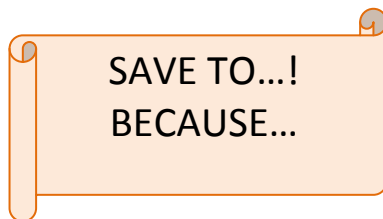
1. What is a "posidonia"?
2. What word do you think it means the same as "shelter"?
 - Danger
 - Protection
 - Fun
3. Why many animals live among the Posidonia?
4. Can we find whales in a meadow of Posidonia? Why?
5. Why is it forbidden to pull up the Posidonias?
6. Choose a poster to match what you read:

🕒 Now, write!

You have to make a poster to convince people not to pull up the posidonias. You will write the reasons to keep them alive.

Here's an example of how we can be your poster and some clues to help you do.

LEARNING TO LEARN

PRE-READING

⊙ Before working with a text thoroughly, it should be do a pre-reading.

The pre-reading is to perform a quick lecture to know the text in general. During the pre-reading, you must search in the dictionary the words that you don't know and make notes

If you do a pre-reading of what is going to work in class:

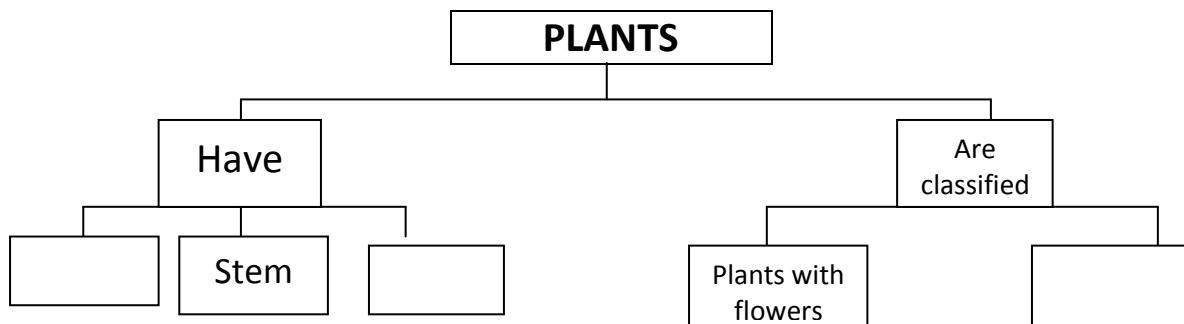
- The explanation will be better understood.
- You will be able to ask questions.

⊙ If you do a quick lecture, what benefits do you think is doing this?

⊙ How will it be easier to locate the fundamental ideas of a text by making a pre-reading or not? Explain your answer.

I ORGANIZE WHAT I KNOW

Copy the sketch and complete it with the missing words.

HOW I HAVE LEARNT!

1. Complete the following sentences in your notebook.

- The stems of the plants can be woody or
- The fruits and seeds are formed from the
- The plants produce.....

2. Read the sentences and order them.

- In leaves, the raw sap is transformed in elaborated sap
- The raw sap up the stem.
- The elaborated sap runs through the plant
- The root absorbs minerals and water from the soil

3. Draw the flower in your notebook and write the name of its parts.

4. Classify the following herbs, shrubs or trees.

LAVENDER

DAISY

WILLOW